

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ปริญญาานิพนธ์
ของ
พุทธางกูร จิระชนาภัทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2549

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ
ของ
พุทธางกูร จิระชนาภัทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2549

พุทธานุกร จิระชนากัทร.(2549). *สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ .ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.*

(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามตัวแปร บ้าน ระดับการศึกษา
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามมี 2 ตอน คือ 1.สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2.เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพ
กิจกรรมนันทนาการว่ามีหรือไม่มี ส่วนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าความต้องการ 5 ระดับ
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพของกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมมีร้อยละ 77.40 ไม่มีร้อยละ 22.60
2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. เปรียบเทียบกิจกรรมนันทนาการ พบว่านักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

THE STATE AND NEEDS FOR RECREATION ACTIVITIES OF STUDENTS
AT KING'S COLLEGE SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
PUTTANGKUL JIRACHANAPAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2006

Puttangkul jirachanapat (2006). *The State and Needs for Recreation Activities of Students at King's College* Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committees: Asst. Prof. Kanokvadee Puingphothong, Asst. Prof. Panomsak Sawatpong

The purpose of this research was to study the state and needs for recreation Activities of Student at King's College School.

The sample for this research consisted of 350 student at King's College School.

The instrument used for collecting this data was questionnaire and had two parts :

1. To investigate about general status of the samples.
2. To investigate about the state and needs for recreation activities of students at King's College School was a five rating scale questionnaires. The data analysis was judged on the basis of percentage, arithmetic mean, standard deviation and F-test.

The result of the research were as follows

1. The opinion of King's College School the state of recreation activities as a whole had 77.40 percentages had not 22.60 percentages.
2. Need for recreation activities found to be at high level.
3. There were significant difference in education level and achievement study King's College School at the level .05

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ปริญญาานิพนธ์
ของ
พุทธางกูร จิระชนาภัทร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวัต ฝั่งโพธิ์ทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และรองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาสามารถ ให้การดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอีกทั้งให้การสนับสนุนให้กำลังใจเป็นอย่างดี จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพบูลย์ อ่อนมั่ง รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ุ ครุฑสิทธิ์ แจ่มถนอม และครูอรุณทิพย์ สุขมาก ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครูที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกทุกท่าน และขอขอบคุณน้องๆ ราชวิทย์ทุกคนที่ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ที่คอยให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด เพื่อนๆทุกคน ที่คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของในงานวิจัยเล่มนี้เพื่อนๆ ในเอกการจัดการทุกคน ครอบครัวคัมภีระ ครอบครัวสุวรรณธรรมมา และอีกหลายๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยในครั้งนี้ที่คอยช่วยเหลือในด้านต่างๆ ขอขอบพระคุณจากใจ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษารื่องนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนนิสิต และนักศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับนันทนาการต่อไป หากผลงานวิจัยมีสิ่งดีงามเป็นประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงามแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน และขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พุทธางกูร จิระชนาภัทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	2
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	7
แนวความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ.....	9
ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ.....	11
นันทนาการในโรงเรียน.....	15
การจัดนันทนาการในโรงเรียน.....	15
วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน.....	16
คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน.....	17
คุณลักษณะของกิจกรรม.....	17
ความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน.....	17
บทสรุป.....	20
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ.....	20
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการและความหมายของนันทนาการ.....	22
ประวัติโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์.....	25
นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์.....	28
ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยฯ.....	28
โครงการกิจกรรมนักเรียนภายในโรงเรียน.....	32
เกณฑ์การวัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยฯ.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	35
งานวิจัยภายในประเทศ.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
เกณฑ์การให้คะแนน.....	45
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	45
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	91
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	91
วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	105
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	105
บรรณานุกรม.....	106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก.....	111
ภาคผนวก ข.....	121
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	123

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก.....	44
2 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์.....	48
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม (N = 350).....	50
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท ศิลปะและหัตถกรรม (N = 350).....	52
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท งานอดิเรก (N = 350).....	53
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท ดนตรีและการร้องเพลง (N = 350).....	54
7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ (N = 350).....	55
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท การละคร การแสดง (N = 350).....	56
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน (N = 350)	57
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (N = 350).....	58
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร (N = 350).....	59

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง (N = 350).....	60
13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกประเภท (N = 350).....	61
14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกประเภท จำแนกตามบ้าน 1 (N = 80).....	62
15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกประเภท จำแนกตามบ้าน 2 (N = 80).....	64
16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกประเภท จำแนกตามบ้าน 3 (N = 110).....	66
17 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทุกประเภท จำแนกตามบ้าน 4 (N = 80).....	68
18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ รวมทุกประเภทของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 80).....	70
19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ รวมทุกประเภทของนักเรียนชั้นมัธยมต้นโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระดับการศึกษา (N = 150).....	71
20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ รวมทุกประเภทของนักเรียนชั้นมัธยมปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระดับการศึกษา (N = 120).....	73

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.00 – 4.00 (N = 128).....	75
22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 – 2.99 (N = 185).....	77
23 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 1.00 – 1.99 (N = 37).....	79
24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามบ้าน (N = 350).....	82
25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 350).....	83
26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 350).....	85
27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 350).....	87
28 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 350).....	89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	ตารางเวลาปฏิบัติการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์.....	31

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

นันทนาการมีบทบาทที่สำคัญควบคู่การดำเนินชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ปรัชญาและแนวความคิดทางนันทนาการได้เปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการมาโดยตลอด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสังคมของแต่ละยุคสมัย คณิต เขียววิชัย (2532 : 1) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบัน สังคมทุกวันนี้ถึงจะแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลาก็ตาม กิจกรรมนันทนาการก็ยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกๆ คนต้องการ นันทนาการเหมือนเครื่องดนตรี มีความไพเราะตัวเองโดยเป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นนันทนาการจึงมีความจำเป็นต่อชีวิต มีประโยชน์โดยตรงสำหรับแต่ละคน เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

เยาวชนถือว่าเป็นกำลังของชาติในอนาคต เยาวชนที่กำลังเติบโตควรได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ย่อมส่งผลให้เยาวชนมีพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ยังมีปัจจัยมีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อการสนับสนุน เพื่อน ครอบครัว สังคม ศาสนา วัฒนธรรมของประเทศ และปัจจัยประการหนึ่งที่มีบทบาทต่อเยาวชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นปัจจัยที่เยาวชนควรที่จะมีสิทธิ์ที่จะได้เลือกและรับในสิ่งที่ตนเองชอบ และพึงพอใจ ปัจจัยนั้น คือ การนันทนาการ

โรงเรียนเป็นองค์กรการศึกษาที่มีหน้าที่ในการพัฒนาอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีประสิทธิภาพ ศักยภาพของสังคมและประเทศชาติ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน โรงเรียนจึงบรรจุกิจกรรมวิชานันทนาการลงไปหลักสูตรให้เด็กได้เรียนรู้ เช่น กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม หัตถศึกษา ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ วรรณกรรม การอ่าน การพูด การเขียน และโสตศึกษา กิจกรรมพิเศษ เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ เหล่าช่วยนักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ช่วยลดความตึงเครียดจากการเรียนการสอน จากการอยู่ประจำ เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนได้ อุดม บุตรตะ (2547: 3)

โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนต้นแบบของโรงเรียนประจำชายให้นักเรียนปกครองกันในระบบพี่ปกครองน้อง นักเรียนทุกคนที่เข้ามาศึกษาต้องอยู่หอพักแบ่งเป็นบ้าน ได้แก่ บ้าน 1 บ้าน 2 บ้าน 3 และบ้าน 4 นักเรียนใช้เวลาอยู่ที่บ้าน การกลับบ้านต้องเป็นไปตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การอยู่ประจำนั้นนักเรียนทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบหรือข้อปฏิบัติซึ่งนักเรียนที่อยู่ประจำอาจเกิดความตึงเครียดที่ต้องอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานานๆ นักเรียนจึงต้องการกิจกรรมต่างๆ เพื่อชดเชยสิ่งในเวลาว่าง แต่ถ้ากิจกรรมนั้นไม่เหมาะสมก็อาจเกิดปัญหาขึ้นได้ เช่น การเรียกร้องความสนใจโดยการทำตัวเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อให้เพื่อนยอมรับ

แต่ผู้นำนั้นอาจจะนำในสิ่งที่ควรหรือไม่ควรก็ได้ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว การชักชวนเพื่อนไปทำสิ่งที่ไม่ถูกไม่เหมาะสมเกิดการขัดแย้งในหมู่เพื่อนอาจทำในสิ่งที่ผิดกฎระเบียบโรงเรียนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ เป็นต้น นันทนาการจึงเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนเข้าร่วมเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นอยู่ด้วยความสบายใจปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้และทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เป็นการเสริมบรรยากาศให้เกิดความรักใคร่ปรองดองสมัครสมานสามัคคีกันในกลุ่มคณะ และเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดซึ่งส่งผลดีต่อการอยู่ประจำ เวลาในชีวิตประจำวันตั้งแต่การตื่นนอนในตอนเช้าและหลังจากเลิกเรียนนักเรียนทุกคนจะไม่ได้เดินทางกลับบ้านเหมือนนักเรียนโรงเรียนทั่วไปทำให้นักเรียนนั้นต้องอยู่ในโรงเรียนและเวลาว่างทั้งในตอนเช้าและเย็นของทุกวัน ทุกคนจะต้องมีกิจกรรมการออกกำลังกายซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด หลังการออกกำลังกายแล้วก็มีเวลาว่างอื่นเพื่อเลือกกิจกรรมนันทนาการที่ตนเองต้องการ รวมทั้งเวลาว่างในวันเสาร์และอาทิตย์ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีการเรียนการสอนหรือวันว่างนั่นเอง นักเรียนก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกกิจกรรมนันทนาการตามที่สนใจ และต้องการได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อที่จะผลได้จากการวิจัยนำไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนา และตอบสนองความต้องการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการกิจกรรมนักเรียนด้านนันทนาการของโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามตัวแปรบ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อให้ทราบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนโครงการนันทนาการในโรงเรียนหรือเพิ่มเติมกิจกรรมนันทนาการให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,652 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดขนาดโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วเทียบจากตารางเทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970:608) ที่จำนวนประชากร 1,652 คนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บ้าน, ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพกิจกรรมนันทนาการ** หมายถึง ภาวะหรือสิ่งปรากฏที่เป็นอยู่จริงอยู่เป็นประจำ ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

2. **ความต้องการ** หมายถึง ความรู้สึกเฉพาะตัวของนักเรียน ที่มีต่อความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในด้านต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน จนมีความรู้สึกสดชื่นจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

3. **กิจกรรมนันทนาการ** หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนกระทำในเวลาว่างทั้งกระทำโดยตนเองหรือที่โรงเรียนจัดให้ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 10 ประเภท มีดังนี้

- 3.1 กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม
- 3.2 กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม
- 3.3 กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก
- 3.4 กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง
- 3.5 กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ
- 3.6 กิจกรรมนันทนาการประเภท การละคร การแสดง
- 3.7 กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน
- 3.8 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
- 3.9 กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
- 3.10 กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง

4. **นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ ณ โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในปีปัจจุบัน ปีการศึกษา 2548

5.บ้าน หมายถึง หอพักที่นักเรียนอาศัยอยู่เป็นประจำซึ่งเรียกว่า “บ้าน” ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ณ โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ แบ่งออกเป็น 4 บ้าน ได้แก่

- บ้าน 1
- บ้าน 2
- บ้าน 3
- บ้าน 4

6. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

- ประถมศึกษาปีที่ 5
- ประถมศึกษาปีที่ 6

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- มัธยมศึกษาปีที่ 1
- มัธยมศึกษาปีที่ 2
- มัธยมศึกษาปีที่ 3

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- มัธยมศึกษาปีที่ 4
- มัธยมศึกษาปีที่ 5
- มัธยมศึกษาปีที่ 6

(หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2548: 5 กระทรวงศึกษาธิการ)

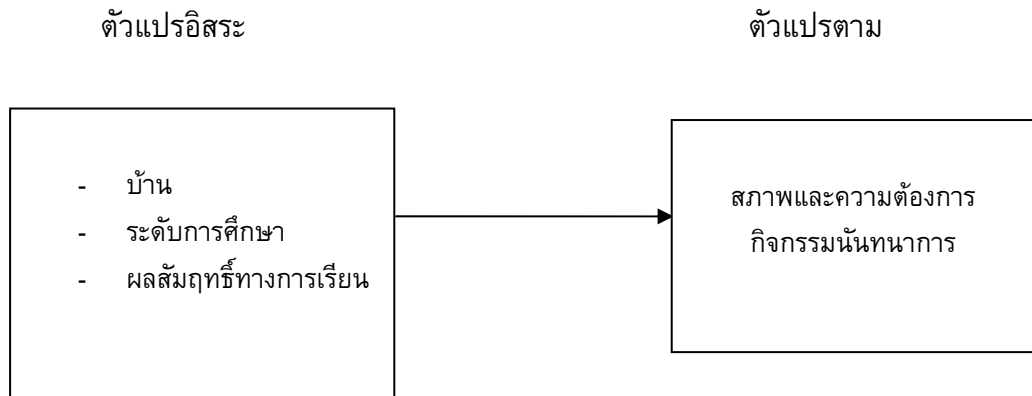
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนในปีการศึกษา 2547 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง หมายถึง ได้ผลการเรียนระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.00-4.00

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง หมายถึง ได้ผลการเรียนระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.99

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ หมายถึง ได้ผลการเรียนระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสม 1.00-1.99

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่อาศัยอยู่บ้านต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังต่อไปนี้

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

นันทนาการในโรงเรียน

- การจัดนันทนาการในโรงเรียน
- วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน
- คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน
- คุณลักษณะของกิจกรรม
- ความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
- บทสรุป

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ประวัติโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

- นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
- ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ
- โครงการกิจกรรมนักเรียนภายในโรงเรียน

เกณฑ์การวัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- งานวิจัยในต่างประเทศ
- งานวิจัยภายในประเทศ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความต้องการเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานนั้นมากมายแต่ในที่นี้จะได้อาแนวคิดของท่านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำให้เกิดความต้องการมากล่าวดังนี้

1. แนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) ตามทฤษฎีของมาสโลว์เป็นแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเหล่านี้หากต้องการได้รับการตอบสนองก็จะช่วยทำให้เกิดความพอใจในการทำงานได้ ความต้องการพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970: 112-113) แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการแห่งชีวิตทั่วไป เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ฯลฯ ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ ทางพุทธศาสนายอมรับหลักของความต้องการเช่นนี้ เช่น ปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตอันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่อย่างไรก็ตามในทางชีววิทยายังมีความต้องการอื่นๆ อีกทั้งมีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์เช่น กามอารมณ์ เพื่อการสืบพันธุ์ ความกระหายน้ำ การพักผ่อน การนอน เป็นต้น

1.2 ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Safety Need or Need for Security) มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในการดำเนินชีวิต ความล้มเหลวในชีวิตมนุษย์อาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะ เช่น การสูญเสียตำแหน่งงาน ขาดทรัพย์สินเงินทอง มนุษย์จึงเกิดความมั่นคงปลอดภัยและหลักประกันในชีวิตที่แตกต่างกันต่อไป เช่น การมีอาชีพที่มั่นคง และแน่นอนมีการออมทรัพย์และสะสมทรัพย์ ตลอดจนมีการต่างๆ เพื่อห่างจากภัยอันตราย ความเจ็บปวดโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

1.3 ความต้องการมีความรักมีส่วนร่วม (Belonging and Love Needs) มนุษย์เป็นสัตว์สังคมในวันหนึ่ง ๆ เราต้องมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น น้อยคนนักที่จะใช้ชีวิตหรือทำงานอย่างโดดเดี่ยว เราจะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม กลุ่มในการทำงาน การผูกพันสมาคมอื่นเป็นลักษณะและความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ปรารถนาที่จะได้รับความรักและการเอาอกเอาใจใส่ บุคคลที่ใกล้ชิดหรือผู้ที่รู้จักมักคุ้น มนุษย์มักไม่มีประพัตินอกกลุ่มนอกจากที่สังคมทั่วไปปฏิบัติอันอาจจะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดจากรวมการสมาคม มนุษย์มีความต้องการเป็นกลุ่มหนึ่งของสังคม ที่ตนเป็นสมาชิกอยู่และจะต้องละเว้น การกระทำอันขัดต่อระเบียบปฏิบัติของกลุ่ม

1.4 ความต้องการความยกย่องนับถือ (Esteem Needs) มนุษย์ทุกคนการให้ผู้อื่นเอาใจใส่ เห็นความสำคัญของตนเองและยกย่องให้เกียรติ เรามักจะคิดถึงตนเองในด้านดีไว้ก่อน และปรารถนาให้ผู้อื่นคิดถึงตัวเราในด้านดีด้วย จะเห็นได้ง่ายๆ เช่น เด็กซึ่งเคยเป็นลูกคนเดียวของบิดามารดา เมื่อมีน้องเพิ่มขึ้นมาอีกคนหนึ่งในรอบครัว บิดามารดาหันไปสนใจแต่น้องคนใหม่

เด็กคนนั้นจะหาทางทำให้มีความสำคัญขึ้นมาในสายตาของพ่อแม่ เช่น ร้องไห้กวน หรือคอยรังแกน้อง ผู้ที่บรรลุความต้องการในขั้นนี้จะมีความรู้สึก เชื่อมมั่นในตนเอง มีกำลังใจตลอดจนรู้สึกว่าได้ตนเองเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม ความต้องการยกย่องนับถือ บางครั้งทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแปลกๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจของบุคคลอื่น

1.5 ความต้องการความสมหวังในตนเอง (Need of Self Actualization)

เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการทำงานที่ตนชอบหรือต้องการจะเป็นมากกว่าที่เขาเป็นอยู่ขณะนั้น เป็นความต้องการขั้นสูงสุด ซึ่งความต้องการขั้นต้นจะต้องได้รับการบำบัดเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการขั้นนั้นขึ้น

อรุณ รักธรรม (2527: 67) ได้อธิบายถึงความต้องการ และความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่า เพราะความต้องการนี้เองที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรน และทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคน ซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์ก็เพื่อจะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เป็นแรงจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายได้มากขึ้น เพื่อมีประสิทธิภาพในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534: 166) กล่าวว่า ความต้องการเป็นเรื่องที่พัวพันกับการดำรงชีวิต ให้อยู่รอดของมนุษย์ ความต้องการจึงปรากฏออกมาในรูปของความต้องการอันจำเป็นแห่งชีวิต ซึ่งมีมาแต่กำเนิดและจัดหาขึ้นภายหลัง

ทฤษฎีความต้องการของเดอว์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierarchy Theory) เป็นทฤษฎีที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow เขาปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้น เป็นทฤษฎี อี อาร์ จี ของอัลเดอเฟอร์ (ERG Theory Alderfer) ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. ความต้องการอยู่รอด (Existence Needs) คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาในขั้นนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness needs) คือ ความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆตัว และบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอเฟอร์ (Social Need Alderfer) ได้ให้ความสำคัญกับความต้องการขั้นนี้มาก เพราะมนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้น แต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่นั้นมีความจำเป็น

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงความปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงโดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก ดังนั้นเมื่อความต้องการทางด้านนี้เกิดการสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ทำให้มีความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุของความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกตัวเองมีค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคมเป็นชุมชน สถาบันต่างๆทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของเดอว์เฟอร์ (Alderfer) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์ 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้ง 3 จะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ กล่าวถึงความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้

พระยาอนูมานราชชนหรือนามปากกา “เสถียรโกเศศ” ได้บัญญัติศัพท์ “นันทนาการ” ในปี พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นคำสนธิระหว่าง “นันท” กับ “อาการ” เรียกว่า นันทนาการ หมายถึง อาการที่สนุกสนาน ร่าเริง ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมของคนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แล้วเกิดความสุข สนุกสนาน ร่าเริง แทนคำว่า “สันทนาการ” ซึ่งมีมานานแล้ว (สมบัติ กาญจนกิจ.2535: 13)

“นันทนาการ” ซึ่งเป็นคำที่ได้รับการยอมรับจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาศาสตร์ว่ามีความหมายตรงตามลักษณะวิชา ลักษณะกิจกรรมมากกว่า “สันทนาการ” ซึ่งเป็นคำเดิม นันทนาการตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Recreation ซึ่งมาจากศัพท์ คือ Re และ Create แปลว่า สร้างขึ้นมาใหม่ หมายถึง การทำให้สดชื่น เสริมพลังงานขึ้นมาใหม่ อีกนัยหนึ่งนันทนาการ ซึ่งในภาษาอังกฤษ

คือ Recreation มีรากศัพท์จากภาษากรีก คือ Re-Cre-Are ซึ่งหมายถึง กิจกรรมของเยาวชน และผู้ใหญ่ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2533: 10-12)

อย่างไรก็ตาม คำว่า “นันทนาการ” นั้น ยังไม่เป็นที่นิยมใช้แต่ประการใด คงใช้คำว่า “สันทนาการ” กันไปอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปี พ.ศ.2518 ในหลักสูตรมีการบังคับเนื้อหาวิชา “นันทนาการ” ให้มีเรียนด้วย คำนี้จึงเริ่มใช้กันอย่างเป็นที่ทางการเป็นครั้งแรก (คณิต เขียววิชัย.2529:13)

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 17) กล่าวถึงนันทนาการว่า ความหมาย “นันทนาการ” ตามคำศัพท์ (Terminology) เน้นเรื่องกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ และเพลิดเพลินใจจากกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนันทนาการ หรือไม่

ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 21) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภาระกิจประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา หรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขขึ้นกลับมาสู่สภาวะปกติ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ หมายถึง กิจกรรม ในความหมายที่ 1 หมายถึง การทำให้สดชื่นหรือการสร้างพลังขึ้นมาใหม่ (Re + Fresh, Re + Creation) การที่บุคคลได้รับประทานอาหารเข้าไปเปลี่ยนแปลงเป็นพลังงาน โดยแรงขับภายใน ทำให้เขาต้องใช้พลังงานในรูปแบบของการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดการเหนื่อย เมื่อยล้าจึงต้องการนันทนาการเพื่อสร้างขึ้นมาใหม่ หรือสร้างความสดชื่นอีกครั้งหนึ่ง

ในความหมายที่ 2 หมายถึง กิจกรรม (Activities) กล่าวคือ การที่บุคคลหรือชุมชน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความสนใจของตน แล้วก่อให้เกิดผลพัฒนาอารมณ์ สนุกสนานและหรือสงบสุข

ในความหมายที่ 3 หมายถึง กระบวนการ (Process) กล่าวคือ นันทนาการเป็น กระบวนการในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยอาศัย กิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นสื่อ

ในความหมายที่ 4 หมายถึง สวัสดิการการสังคม (Social Welfare) นันทนาการ คือ สถาบันทางสังคม สวัสดิการการสังคม ซึ่งรัฐบาลและฝ่ายบริหารท้องถิ่นจะต้องมีหน้าที่จัดให้บริการ แก่ชุมชนเพื่อสร้างบรรยากาศของเมืองให้น่าอยู่ มีความอบอุ่นใจ

รังสฤษฎ์ เสรีวุฒิชัย (2543: 3) ได้ให้ความหมายของนันทนาการ หมายถึง กิจกรรม ที่ทำในเวลาว่าง โดยความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับและได้รับความพึงพอใจ เพลิดเพลิน จากกิจกรรมนั้นๆ ทั้งนี้กิจกรรมที่กระทำต้องพึงประสงค์ของสังคม ไม่เป็นไปในทางอบายมุข

คณิต เขียววิชัย (2529: 14) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดำรงของสังคมนั้นๆ

บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำหรือการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพื่อเพิ่มทักษะ ประสบการณ์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทางกาย และอารมณ์ให้หมดหรือน้อยลง กลับเป็นคนใหม่ที่มีพลัง มีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังที่จะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

ไวแนนส์ (จรินทร์ ธาณีรัตน์.2528:16; อ้างอิงจาก Winans) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ในทางความต้องการ และความสนใจในอันที่จะแสวงหาความพึงพอใจในเวลาว่าง

กราเซีย (บรรจง คณะวรรณ. 2531: 32; อ้างอิง Cracia) กล่าวว่า นันทนาการ คือ การทำงานขณะพักของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนอิริบท เพื่อสร้างพลังงานสำหรับทำงานหนักต่อไป

ไวส์คอฟ (บรรจง คณะวรรณ. 2531:32; อ้างอิงจาก Waiskopf) กล่าวว่า นันทนาการ มีหลายรูปแบบทั้งประเภทต้องการเข้าร่วมเล่นร่วมทำหรือร่วมนั่งฟัง นั่งดู นั่งคิด และความสนใจ ความต้องการ อายุ ร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ มีส่วนเกี่ยวข้องกับเข้าร่วม และการเปลี่ยนแปลงอยู่

ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 26) กล่าวว่าประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการพอสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง กิจกรรมนันทนาการทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ
2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการทำให้ครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น
3. ประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมนันทนาการก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวในการทำงานร่วมกัน

บรรจง คณะวรรณ (2531: 33-34) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ คือ

1. ทำให้เกิดความสุขและความเพลิดเพลินสบายใจ
2. สร้างความพอใจ
3. ทำให้ชีวิตพัฒนาไปอย่างมีดุลย์
4. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างมากมายในสังคม
5. ช่วยส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มานะพยายาม

ซูซีฟ เยาวพัฒนา (2543: 24-25) ได้สรุปถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้ คือ

1. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนได้รับความสนุกสนานมีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต

3. ช่วยป้องกันอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน นับเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจ และได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ไว้

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้เรื่องของหน้าที่รับผิดชอบ คุณค่าทางสังคม และเสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม มีน้ำใจให้บริการอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของชาติ

5. ส่งเสริมอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งสนุกสนานและความสงบสุข ลดความเครียด ความวิตกกังวล ทำให้อารมณ์แจ่มใสและช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาควบคุมอารมณ์และบุคลิกภาพที่ดีอีกด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการเช่น การละเล่นพื้นเมือง วิถีชีวิตประเพณีบ้านเมือง ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภทอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ทัศนคติและความซาบซึ้ง อันก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง และนอกเมือง มีกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ไร่เขา เป็นต้น ผู้ที่ได้เข้าร่วมรู้จักคุณค่าธรรมชาติซาบซึ้งและสามารถช่วยดูแลธรรมชาติ อันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชาติของโลก

8. ส่งเสริมในการบำบัดรักษา นันทนาการเพื่อบำบัด เป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนไข้ทั้งร่างกายและสุขภาพจิต เช่น งานอดิเรก ประเภทประดิษฐ์สร้างสรรค์ และเป็นการช่วยส่งเสริมความหวังความคิดและการใช้เวลาว่างแก่คนไข้ ซึ่งกำลังต่อสู้กับความทุกข์ทางกายหรือจิต กิจกรรมประเภทกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย ส่วนกิจกรรมนันทนาการทางด้านสังคมจะช่วยสร้างขวัญ และกำลังใจของคนไข้

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก และละลายพฤติกรรมของกลุ่ม สอนคุณค่าสังคมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ลดความเห็นแก่ตัว ทำให้มีความสามัคคี และความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริม และบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่งในการตอบแทนให้กำลังใจ ในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหาร และตำรวจชายแดน

จรรยาพร ธรณินทร์ (2533: 370) ได้สนับสนุนว่า การกีฬาและนันทนาการ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ในด้านสุขภาพ บุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย และช่วยพัฒนาเยาวชน และเด็กดีได้ ดังนี้ 1) สามารถแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) มีค่านิยมที่ดี 4) มีเหตุผลเชิงจริยธรรม 5) มีความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์ 6) มีสุขภาพและสมรรถภาพดี และ 7) มีความคาดหวังในอนาคต

นอกจากนี้ ประเวศ วะสี (2529) ได้สรุปสังคมที่มีคุณภาพมีความสุขในการทำงานเดียวกันไว้ว่า บุคคลควรมี 1) มีงานทำมีรายได้ 2) มีความปลอดภัย 3) มีศีลธรรมและจริยธรรม 4) มีสุขภาพจิตและสุขภาพดี

จากการศึกษาสำรวจจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างของประชากรกรุงเทพมหานคร (ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ และคนอื่นๆ .2523) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อความผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย	63.39 %
2. เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย	53.56 %
3. เพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส	53.07 %
4. เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว	43.24 %
5. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน	42.51 %
6. เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	41.51 %
7. เพื่อมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี	32.68 %
8. เพื่อหารายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ	27.76 %

จะเห็นได้ว่า สุขภาพ สุขภาพจิต และความสุขของครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่จะส่งเสริมให้ชุมชนบรรลุจุดหมายที่มีทุกรูปแบบ และหลากหลาย

เคราส์ (Kraus.1984) ได้ศึกษาสำรวจความสำเร็จความคิดเห็นของคนอเมริกาเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพและองค์ประกอบที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนอเมริกา พอสรุปผลการสำรวจได้ 12 ประการดังนี้

1. การยอมรับผู้อื่นและตนเองถึงความมั่นใจในตนเอง
2. ความสัมฤทธิ์ผลกล่าวคือบุคคลควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมฤทธิ์ผล
3. สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตที่ดี
4. มีความรัก ความเข้าใจรวมทั้งความผูกพันเกี่ยวกับชุมชน
5. มีอิสระภาพแห่งตนในเรื่องสิทธิ์ เสรีภาพของบุคคลและสังคม
6. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและสังคม
7. มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต
8. มีเศรษฐกิจสะพัด รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
9. มีกิจกรรมที่ทำหาย กิจกรรมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
10. มีสถานภาพทางชุมชน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในชุมชน

11. มีความคิดสร้างสรรค์

12. นำกลุ่มและควบคุมสถานการณ์ได้ตลอดจนมีผู้โต้แย้งกับปัญหา

บัทเลอร์ (Butler. 1959: 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล

3. การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น

4. ช่วยให้ได้มีความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่างๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง

5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน

6. นันทนาการเป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการงาน การพักผ่อน ความรักความเคารพนับถือซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์

ไวท์คอฟ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์. 2527: 80-81; อ้างอิงจาก Weifskoff) ได้กล่าวถึงคุณค่านันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญและพัฒนากิจการด้านต่างๆ ต่อผู้เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้เร็วอีกด้วย นอกจากนี้แล้วปัญหาอื่นที่ทำให้ทุกคนเกิดความซับซ้อนใจหรือความวิตกกังวลจะถูกลืมไม่ได้ เมื่อบุคคลนั้นได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มหรือคณะจะให้ผลทางด้านจิตใจมาก โดยเฉพาะด้านเกมกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา จะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วนส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็มีผลให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดีขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมทำงาน และรับผิดชอบกัน มีการติดต่อประสานงานเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าทางนันทนาการ กล่าวโดยสรุปได้ว่าประโยชน์ และคุณค่าทางนันทนาการ มีส่วนช่วยพัฒนาบุคคลให้ได้รับการพัฒนาไปในทางที่ดี บุคคลเหล่านั้นจะเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์สังคมให้อยู่กันอย่างมีความสุข สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่ดี อันจะเป็นการนำพาสังคมไปสู่ความสงบสุขได้

นันทนาการในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามอัธยาศัยของบุคคลที่พึงกระทำ ได้ตั้งนั้น รัฐจึงได้ออกกฎหมายบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในภาควิชาบังคับ อย่างน้อยสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 ปี และมีนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้นเป็น 9 ปี เพื่อให้เยาวชนได้พัฒนา และเข้าใจการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคมศึกษา และเพื่อให้เขามีโอกาส สามารถประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป (สมบัติ กาญจนกิจ2535: 127-137)

การจัดนันทนาการในโรงเรียน

การจัดโปรแกรมนันทนาการในโรงเรียน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยพึงประสงค์ของเด็ก และเยาวชน ช่วยให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรัก และซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีจุดหมาย ส่งเสริมการสร้างลักษณะนิสัย และความเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ในปัจจุบันวิชานันทนาการ ไม่ได้บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับประถมและมัธยมศึกษา แต่ได้มีวิชาต่างๆ ที่เรียกว่า กิจกรรมลักษณะสร้างนิสัย ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น โดยอยู่ในรูปวิชาดนตรีศึกษา ศิลปะศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา

กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดได้โดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ในรูปแบบลักษณะต่างๆ ที่โรงเรียนสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ตรง ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุขทั้งส่วนบุคคล และความสงบสุขแก่ผู้เข้าร่วม ตัวอย่างกิจกรรมที่โรงเรียนจัดโครงการนันทนาการสำหรับนักเรียน

1. กีฬาสี หรือวันโอลิมปิกเกมส์ ส่งเสริมความรัก และเข้าใจกีฬา
2. มหกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพ
3. เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดี

ในด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน และสังคม

4. เทศกาลแห่งความรัก วันครู วันเด็ก วันแม่ ส่งเสริมคุณธรรม
5. วันอาสาฬหบูชาวันวิสาขบูชา เช่น วัด โรงเรียน ศาลา ส่งเสริมคุณค่า การให้

และการรับบริการ เพื่อตอบสนองเพื่อนมนุษย์

6. นิทรรศการ เทศกาลดนตรีประเภทต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และความซาบซึ้ง
7. การประกวดศิลปะ การฝีมือ และงานหัตถกรรมของนักเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดี

คิดสร้างสรรค์ที่ดี

8. นันทนาการทางสังคม เช่น งานแสดงของโรงเรียน งานปิกนิก การแสดงละคร การเต้นรำ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และการเรียนรู้

9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ซึ่งผสมผสานกิจกรรมอื่น เช่น เดินทางไกล แคมป์ไฟ ไร่เขา กีฬาธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ การศิลปะหัตถกรรม คนตรี ละคร ต้นรำ การสังคมในกลุ่มต่างๆ

10. กิจกรรมทัศนศึกษา และการท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ ในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ชนบท ธรรมชาติ หรือหน่วยงาน สถานที่ที่ศึกษาได้

การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของเด็กหรือเพื่อชดเชยให้แก่ เด็กนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงนอกเวลาเรียน หรือเป็นกิจกรรมพิเศษ

นักเรียนแต่ละคนจะประสบความสำเร็จ หรือมีความเจริญเติบโต พัฒนาทางการ และจิตใจได้มากน้อย ความรวดเร็วต่างกันขึ้นอยู่กับนักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในเวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ เพราะนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเวลาว่าง สามารถที่จะค้นพบสิ่งที่เขาต้องการ และความถนัดตามธรรมชาติของตัวเองได้เป็นอย่างดี ทำให้เขาสามารถพัฒนาตัวเองไปใน ทางที่เหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้สุขภาพดีทั้งร่างกาย และสุขภาพจิต

วัตถุประสงค์ในการจัดนันทนาการในโรงเรียน

1. ความรู้ ให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านนันทนาการเพื่อให้ความรู้นี้ไปใช้ในเวลว่าง ให้เป็นประโยชน์ และพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

2. ทักษะ ให้นักเรียนมีทักษะในกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัย เพื่อจะได้นำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ในยามว่าง

3. ทศณะคติ ส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการ ให้เป็นประโยชน์

4. พฤติกรรม ให้นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่งามให้เป็นพฤติกรรมต่างๆ ไปในทางที่ดีงาม

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการสำหรับนักเรียน

นันทนาการในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ก่อให้เกิด การพัฒนาการทางด้านความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว จักก่อให้เกิดคุณค่า และประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และความเป็นพลเมืองดีของชาติ
2. เพื่อให้เด็กรู้จักระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ
3. เพื่อให้ความร่วมมือ ประสานงานในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน
4. เพื่อให้เด็กนักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ได้ฝึกฝน และพัฒนาความสามารถนั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย

5. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนเคารพกฎข้อบังคับต่างๆ ในสังคม ที่ตนอยู่ และวางตนได้ดีในสังคม

6. เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน หยิ่งในเกียรติของโรงเรียน และมีขวัญดี

7. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสนุกสนานที่จะทำงานที่ตนเองสนใจ

8. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเอง

9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพมีความรับผิดชอบ และเคารพบุคคลอื่น

10. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้นช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา อย่างแท้จริง

11. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น

12. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของกิจกรรม

1. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ มีเสรีภาพในการที่จะเลือกกิจกรรม ที่ตนจะร่วม

2. ได้รับความเห็นชอบตามอำนาจหน้าที่ของโรงเรียน (ข้อนี้กำลังเป็นปัญหา ในโรงเรียนไทย สาเหตุผู้บริหารและนักเรียนไม่เข้าใจในเรื่องนี้)

3. ไม่มีหน่วยกิต หรือคะแนนทางวิชาการ

4. ให้ความเสมอภาค และยุติธรรมอย่างเหมาะสม ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และกำลังทางด้านเศรษฐกิจของนักเรียน

ความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

จันทร์ ผ่องศรี (2531) สรุปความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของนันทนาการ พัฒนาการ นักเรียนโดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยา

- ต้องการการยอมรับของเพื่อนร่วมรุ่น
- ต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- ปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย
- ต้องการเพื่อนที่มีจุดสนใจอันเดียวกัน
- ต้องการให้ตนเองเกิดความสำคัญในหมู่เพื่อน
- ต้องการทดแทนในสิ่งที่ตนเองขาด เช่น บางครั้งเรียนไม่เก่งไม่ได้ก็หันมาเอาดี

ทางกีฬา

- การรู้จักทำงานเป็นทีมช่วยสอนความเป็นประชาธิปไตย และสร้างความร่วมมือร่วมใจ

- ต้องการความรัก โดยเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจ ความรัก
- ต้องการความสำเร็จ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในบางประเภทของกิจกรรม
- ต้องการยกย่องชมเชย
- ต้องการความปลอดภัย
- ต้องการฝึกทักษะ และได้รับความรู้ในสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นมิตร และกันเอง

การช่วยเหลือกันทางวิชาการบรรยากาศไม่เหมือนการสอบ หรือคำดูดำดูว่าในห้วงความคิดจะออกมาอย่างอิสระ

2. เป็นแรงจูงใจความสนใจ ความกระตือรือร้นของเด็กให้แสดงออก

กิจกรรมของนักเรียนถ้าหากวางแผนและดำเนินการให้ดีแล้ว จะนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหลายอย่าง ถึงแม้บางอย่างจะเห็นผลสำเร็จง่าย หรือบางอย่างจะเห็นผลได้ช้า แต่จะต้องมีเป้าหมายที่แท้จริงที่เด็กสามารถจะบรรลุได้ เช่น การมีสภาพนักเรียนจะทำให้เด็กเรียนธรรมชาติปกครองตนเอง มีการหาเสียงเลือกตั้ง มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสำนักงาน และการเข้าพบกับผู้บริหาร เพื่อปรึกษา อภิปรายปัญหาของโรงเรียน

ตัวอย่างอีกประการหนึ่งพอจะเห็นได้ เด็กคนหนึ่งรู้สึกที่ตัวเองเรียนไม่เก่งจึงคิดอยาก จะลาออกจากโรงเรียน แต่เขาได้รับเลือกให้เป็นนักกีฬาและกรีฑา เด็กคนนี้ไม่ทราบมาก่อนว่าเขา มีความสามารถที่จะเป็นแชมป์ในการวิ่งแต่รู้ว่าตนเองสามารถวิ่งได้เร็ว เขาประสบความสำเร็จ ในการวิ่งแข่งขัน และเป็นวีรบุรุษสำหรับเพื่อน ๆ เขาจึงไม่ลาออก และน่าเป็นที่สังเกตว่า เมื่อเขาเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน เขาก็ปรับปรุงทางด้านการศึกษาดีขึ้นและก็ไม่ลาออก

เด็กบางคนถูกเพื่อนชวนไปในทางสนุกสนานอื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ แต่เขารู้สึกว่าต้อง ไปร่วมกิจกรรมทางชุมชนที่เขารับผิดชอบจึงปฏิเสธเพื่อนเพราะเห็นความสำคัญของชุมชนมากกว่า เป็นต้น

เด็กโดยทั่วไปที่เป็นสมาชิกของชุมนุมกีฬา ในวันที่มีการแข่งขันเด็กมักจะมาโรงเรียน โดยไม่ขาดเลย ดังนั้นกิจกรรมของนักเรียนหลายประเภทจะดึงความสนใจความสามารถพิเศษ และความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นชัด เช่น กิจกรรมทางหนังสือพิมพ์ วารสาร จัดนิทรรศการศิลปะ วาดเขียน กิจกรรมที่มีการประกวดแข่งขันต่าง ๆ ถึงแม้บางครั้งความเฉียบแหลมจะไม่ปรากฏออกมา แต่ความตั้งใจ และกระตือรือร้นจะมองเห็นชัด

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ จะมีคุณสมบัติพอที่จะทำให้เด็กแสดง ความกระตือรือร้นออกมา เช่น

1. ต้องมีอิสระในการเลือกทำ ไม่ควรมีการบังคับให้ทำเพราะกิจกรรมเหล่านี้ไม่ใช่ การศึกษาในชั้นเรียน เด็กจะทำโดยความสมัครใจ เด็กขี้อาย และมีความรู้สึกทางอารมณ์สูง ควรได้รับการสนับสนุนให้ร่วมแล้วอาจจะทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ออกมาให้เราแปลกใจ

2. ในการทำกิจกรรมเด็กที่รู้สึกว่าจะไม่รับชอบควรได้รับความช่วยเหลือให้เขาตระหนักว่าสิ่งนั้นเป็นของๆ เขา และเขาดำเนินการเอง เด็กจะได้รับประโยชน์เองสนุกสนานกันเอง เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้นิสิตดำเนินการรับผิดชอบ เรื่องกิจกรรมของนิสิต

3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์

กิจกรรมของนักเรียนจะทำให้เด็กรู้ถึงการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม ดังจะเห็นจากเป้าหมายที่เกิดขึ้น คือ

1. ไม่ตั้งตนเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดต่อสังคมเมื่อเด็กมีกิจกรรมที่เขาสนใจ อยู่ในหมู่เพื่อน และมีผู้แนะนำอย่างดี เด็กก็จะหันมาทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ เช่น เด็กที่สนใจในด้านแกะสลัก การกีฬา ฯลฯ ก็มักจะทำและหันมาคุยกับเพื่อนที่เกี่ยวกับงานของเขา

2. ได้พบบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือน ๆ กัน และจากเพื่อนนี้เองจะปลุกให้เกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้น เด็กจะคุยกันและสร้างสัมพันธ์ภาพแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดจุดสนใจต่าง ๆ มากขึ้น เช่น เด็กวัยรุ่นที่สนใจในเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกายก็คิดถึงกายบริหารก็จะทำให้รวมกลุ่มกันหันมาศึกษาสร้างบุคลิกลักษณะของตน โดยการศึกษจากตำรา และผู้รู้ เป็นต้น

3. กิจกรรมนักเรียนบางประเภท อาจทำให้เด็กได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง เช่น ความรักในดนตรี ทำให้เล่นดนตรี การสะสมแสตมป์ เหรียญสมัยต่าง ๆ การทำสวนครัว เลี้ยงกล้วยไม้ เหล่านี้จะทำให้ชีวิตในภายหลังสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างด้วยกันและระหว่างเด็กกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เด็กที่สนใจในสิ่งเดียวกันมักจะหาเวลาคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามิตรภาพที่เด็กได้ร่วมกันรับผิดชอบกันชอบช่วยเหลือในกิจกรรมที่ทำด้วยกัน จะทำให้เด็กรักกันมากขึ้น ถึงแม้จะออกจากโรงเรียนไปแล้วก็ตาม กับครูก็เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ในห้องเรียนจะเกิดขึ้นยาก เพราะมีความเครียดและเป็นทางการ แต่ถ้าครูเข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่างกับเด็ก ทำให้เด็กมีโอกาสคุยสังสรรค์กันแบบไม่เป็นทางการจะช่วยทำให้เกิดมิตรภาพและความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น ทั้งนี้ต้องพึงระวังบางประการที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ และศีลธรรมบางอย่างของไทยที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง

5. พัฒนาความเป็นผู้นำ กิจกรรมของนักเรียนซึ่งอยู่นอกหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ดีกว่านักเรียน ข้อพึงระวังมีอยู่ว่าอาจารย์หรือครูที่ปรึกษาทุกคนจะต้องระลึกว่าขณะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ตนเองไม่ได้ทำหน้าที่สอนต้องให้โอกาสเด็กไม่ใช่ครูแสดงเสียเองหมด เด็กต้องได้มีโอกาสนำกันเอง เด็กมีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมเพื่อฝึกฝนตนเอง (ข้อนี้ส่วนมากครูซึ่งเป็นผู้ประสพการณ์สูงกว่ามักจะไม่ค่อยปล่อยให้เด็กทำเอง เพราะกลัวความผิดพลาด) ถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไปสภาพของกิจกรรมก็คงไม่แตกต่างจากการเรียนในชั้น ถ้าเด็กได้ทำกันเอง เด็กรู้สึกที่ตนเองได้ทำงานให้เพื่อนมากกว่าการทำให้กับครู ซึ่งครูไม่จำเป็นต้องพัฒนาอีกแล้วในด้านนี้ นอกจากเด็กต้องการความช่วยเหลือบางประการ ซึ่งครูก็ควรให้แต่ระวังอย่าให้กระทบกระเทือนถึงความเป็นผู้นำของเด็ก

บทสรุป

นันทนาการในโรงเรียนเป็นกิจกรรม หรือกระบวนการที่สร้าง และพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็ก และเยาวชนในระบบการศึกษา ให้เกิดความเติบโตทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ ผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน นักเรียน กลุ่ม ชุมชนที่มีความสนใจร่วมกัน ครูผู้สอนประจำวิชา หรือการมอบอำนาจแก่กลุ่มอาชีพเป็นผู้จัดนันทนาการ ส่งเสริมจุดหมาย คุณค่า และประโยชน์แก่นักเรียนนานาชาติ สถานศึกษาและเครื่องอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ได้แก่ สถานที่กลางแจ้ง indoors และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง นักเรียนที่มีความสนใจในรูปแบบชุมนุม แบ่งออกได้ 3 ชนิด ได้แก่ ชุมนุมกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาทักษะเนื้อหาวิชาการ และชุมชนเพื่อบริการซึ่งการทำงาน และการดำเนินการกิจกรรม และชุมนุม สามารถกระทำได้เป็นคณะกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่บริหาร และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นันทนาการช่วยส่งเสริมคุณค่าในเรื่องของกิจกรรม การมีส่วนร่วมคุณธรรมและลักษณะนิสัยของเยาวชน ตลอดจนเป็นการสร้างคุณค่าในเรื่องความสมดุลและการใช้เวลาว่างให้คุณภาพและสมดุลกับงาน นันทนาการช่วยให้เยาวชนรู้จักการจัดการเวลาพัฒนาคุณค่าทางสังคมระบอบประชาธิปไตยและเป็นประชากรของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

ปัจจุบันโลกนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสังคมวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสารและโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นความเจริญของเมือง ประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนของสภาพครอบครัว การครองชีพ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ปัญหาแรงงาน ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาโสเภณีเด็ก เวลาว่างที่เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนวิทยาการและบริการสมัยใหม่ จึงทำให้นันทนาการมีความสำคัญดังนี้คือ (คณิต เขียววิชัย. 2531)

1. ประชากรในสังคม ใช้กิจกรรมเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นนันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมดังกล่าว
2. ครอบครัว จัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด ซึ่งปัจจุบันนี้สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนเมื่อสมัยก่อนๆ เพราะความจำเป็นในการทำมาหากิน และสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันตลอดเวลาและคนอื่นๆ ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสได้พบปะกันมากนัก ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศให้อบอุ่นภายในครอบครัว นอกจากนี้กิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกภายในครอบครัวอีกด้วย เป็นผลทำให้ภาระของผู้นำครอบครัวน้อยลงไปด้วย

3. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์ในหลายๆ ด้าน เช่น ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่มีเหตุผล ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีความขยัน ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม และช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี

4. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่า กิจกรรมนันทนาการนั้น ช่วยลดปัญหาเรื่องความประพฤติของประชากรลดลงอย่างมากจนกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดีเพราะเมื่อคนในชาติได้เล่น ได้ออกกำลังกายก็พาให้เขามีสุขภาพดี ไม่ค่อยเจ็บป่วยทำให้รัฐไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในการรักษาพยาบาล และเมื่อคนมีความสุข สุขภาพดีได้มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียด ก็จะส่งผลให้เขามีสุขภาพจิตดี ไม่โกรธหรืออาฆาตแค้นก็ย่อมทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้น ในสังคม

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 59-64) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ความสำคัญสำหรับบุคคล โดย

1.1 บุคคลแต่ละบุคคลมีสิทธิ์ที่จะใช้เวลาว่างของตนในการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

1.2 บุคคลแต่ละบุคคลมีความรับผิดชอบตามกฎหมายในอันที่จะสนับสนุน นันทนาการ โดยการเสียภาษีให้กับรัฐบาล

1.3 บุคคลแต่ละบุคคลมีความรับผิดชอบในทางจิตใจหรือทางศีลธรรมในอันที่จะ ช่วยเหลือสนับสนุนโดยผ่านองค์การอาสาสมัครทั้งหลาย

1.4 บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีความรับผิดชอบที่จะอุทิศเวลาว่างของตนเพื่อบริการ ชุมชน

2. ความสำคัญสำหรับครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่ดีย่อมเกิดตั้งแต่เด็ก ดังนั้น บ้านซึ่งมีบิดามารดาเป็นผู้นำนันทนาการคนแรกของเด็ก กิจกรรมต่าง ๆ ที่บิดามารดาทำเป็น การฝึกให้เด็กมีนิสัยหรือทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาว่างไปในทางที่เกิดประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหา เยาวชน ถ้าบุคคลของครอบครัวมีสุขภาพดีมีความมั่นคง ประเทศชาติก็เป็นปึกแผ่นมั่นคง ตามไปด้วย

3. ความสำคัญสำหรับกลุ่มหรือคณะ โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือ เป็นสื่อ ให้บุคคลได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะทำประโยชน์ให้แก่สังคม

4. ความสำคัญของชุมชน ชุมชนที่ดีควรจัดให้มีสถานที่บริการทางนันทนาการ เพื่อประชาชนนั้นๆ ได้พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความเครียด ทำให้เขาเพลิดเพลิน มีความสุข ความพอใจในชีวิต พร้อมทั้งจะตื่นตระหนกกับปัญหาชีวิตประจำวันต่อไปอีก

5. ความสำคัญสำหรับประเทศชาติจะมั่นคง และพัฒนาไปได้ ไม่ว่าจะเป็น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากประชาชนพลเมืองมีความสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกาย และทางใจที่ดี นั่นคือ ทุกคนต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้เวลาพักผ่อนในทางกิจกรรมนันทนาการ

6. ความสำคัญสำหรับนานาชาติ นันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชาติชาติ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรมวรรณกรรมพื้นเมือง แลกเปลี่ยนความคิด ส่งผลให้ลดความขัดแย้งในระหว่างประเทศ ดังเช่น ปัจจุบันได้มีนันทนาการแห่งโลก (World Recreation and Leisure Association: WRLA) ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

เนก ธนะสิริ (2529: 5-6) ได้สรุปมูลเหตุเรื่องของความเสื่อมประสิทธิภาพของมนุษย์เนื่องมาจากความเครียดซึ่งเกิดจากการขาดพักผ่อนและร่างกาย ซึ่งจะพบมากในพวกบ้างาน (Workaholic) ความวิตกกังวลหรือความทุกข์ใจ (Frustration or Sadness) และพลังสะสมตัว (Reserve Power) มีน้อย เพราะขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ความเครียดและความทุกข์นี้สืบเนื่องจากจิตซึ่งประกอบด้วยพลังสะสมของกายมีน้อย จึงทำให้ประสิทธิภาพเสื่อมถอยลดลง อันจะทำให้เกิดโรคภัยต่างๆ ตามมา เช่น โรคอืดโรย อ่อนแรง โรคเนื้องอกทางเพศ โรคปวดหัวไม่รู้สาเหตุ โรคหวัด โรคภูมิแพ้บางชนิด โรคท้องผูกและระบบทางเดินอาหารไม่ปกติ โรคปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ โรคนอนไม่หลับ โรคเบาหวาน โรคเกาส์ โรคหอบหืด โรคสมองเสื่อมสภาพ โรคประสาทหลายชนิด โรคไขมันในเส้นเลือดสูง โรคหัวใจและหลอดเลือดแข็งตัวตีบตัน โรคความดันต่ำ วัณโรค เมื่อคนเราต้องประสบกับโรคต่างๆ เหล่านี้ ประสิทธิภาพต่างๆ ในการทำงานก็ต้องลดน้อยลงลงอย่างไม่มีปัญหา

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า นันทนาการมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ซึ่งส่งผลให้มนุษย์นำพาสถาบันครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ไปสู่สังคมที่มีความสุข

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

การจัดดำเนินงานทางนันทนาการนั้น มีความหลากหลายไปตามสภาพแวดล้อม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนปัจจัยในด้านอื่นๆ ดังนั้นการจัดการนันทนาการจึงมีหลากหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ได้จัดประเภทกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts)
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา (Game and Sport)
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทการเต้นรำ (Dances)
4. กิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)

8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing)
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Recreation)
12. กิจกรรมนันทนาการ (อ่าน พูด เขียน) (Reading, Speaking and Writing)
13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

ซูซีพ เยาวพัฒน์ (2543: 48-51) ได้จัดประเภทของนันทนาการไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการในครอบครัว (Family Recreation)
2. กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน (School Recreation)
3. กิจกรรมนันทนาการในชุมชน (Community Recreation)
4. กิจกรรมนันทนาการในชนบท (Rural Recreation)
5. กิจกรรมนันทนาการธุรกิจการค้า (Commercial Recreation)
6. กิจกรรมนันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Recreation)
7. กิจกรรมนันทนาการในโรงพยาบาล (Hospital Recreation)
8. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร (Voluntary Recreation)
9. กิจกรรมนันทนาการที่เป็นอาชีพ (Professional Recreation)

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 155-173) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

11 ประเภทดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทฝีมือและศิลปหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา กรีฑา
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทละครภาพยนตร์
5. กิจกรรมนันทนาการในทางงานอดิเรก
6. กิจกรรมนันทนาการกิจกรรมทางสังคม
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทเต็นท์
8. กิจกรรมนันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. กิจกรรมนันทนาการที่ประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. กิจกรรมนันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บรรจง คณะวรรณ (2531: 122-126) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภท แต่การจะนำกิจกรรมใดนำมาใช้ในโครงการนันทนาการ จำเป็นต้องพิจารณาเพื่อให้เหมาะกับสมาชิก โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ได้ดังนี้

1. กิจกรรมพลศึกษา เช่น เล่นเกมต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น
  - 1.1 เกมการเล่นแบบผาดโผน
  - 1.2 การละเล่นประเภทวิ่งหรือเปลี่ยนที่และการประกวด
  - 1.3 เกมเบ็ดเตล็ดพื้นฐาน
  - 1.4 กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี
  - 1.5 เกมหน้า
2. กิจกรรมกีฬาซึ่งเป็นกีฬาและกรีฑา
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. กิจกรรมเข้าจังหวะ
5. การสอนงานบ้าน
6. งานประดิษฐ์และงานช่าง
7. งานหัตถกรรม
8. งานศิลปะ
9. กิจกรรมสะสม
10. ถ่ายรูป
11. การซ่อม
12. กิจกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
13. ธุรกิจร้านค้าย่อยต่าง ๆ
14. การแต่งบทกลอน

จากเอกสารที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา จึงพอสรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการ แบ่งออกเป็น 10 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ
6. กิจกรรมนันทนาการประเภท การละคร การแสดง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง

ประวัติโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ประวัติโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์(หนังสือรุ่นราชวิทย์ 31:10-12) ตั้งอยู่ ณ ตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เดิมชื่อ โรงเรียนราชวิทยาลัย ถือกำเนิดเมื่อพุทธศักราช 2440 โดยสมเด็จพระปิยมหาราช พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กระทรวงธรรมการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับนักเรียนอยู่ประจำชั้น เพื่อสร้างสรรค์กุลบุตรให้มีการศึกษาทั้งในภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ตลอดจนการศึกษาอันดี ทั้งจะได้ช่องทางฝึกหัดตนเพื่อจะได้ไปเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยในยุโรปต่อไป โดยให้เปิดเรียนเป็นชั่วคราวก่อน ที่ตำบลสมเด็จเจ้าพระยา จังหวัดธนบุรี ราชวิทยาลัยในรุ่นแรกนี้ จึงเรียกกันว่า ราชวิทยาลัยสมัยบ้านสมเด็จฯ เริ่มเปิดเรียนครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2440 การรับนักเรียนเข้าศึกษาสมัยแรกนี้ กำหนดอายุ 9 ขวบ เป็นอย่างต่ำ และ 18 ปีเป็นอย่างสูงมีผู้อำนวยการใหญ่เป็นชาวอังกฤษชื่อ มิสเตอร์การ์เตอร์ นักเรียนทุกคนต้องอยู่ประจำโรงเรียน 9 เดือนต่อปี การเรียนแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน กำหนดให้แต่งกายโดยนุ่งผ้าสีน้ำเงินเสื้อราชปะแตนสีขาว ซึ่งแบบการแต่งกายเช่นนี้ใช้กันสืบต่อไป กระทั่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จกลับจากยุโรป จึงเปลี่ยนให้เป็นกางเกงขาวาวสีขาว เสื้อชั้นนอกขาวกระดุม 5 เม็ด สวมหมวกฟางพันด้วยผ้าสีชมพู อันเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพ นอกจากนี้ราชวิทยาลัยสมัยบ้านสมเด็จฯ ยังมีการออกวารสารประจำโรงเรียนในให้ชื่อว่า “สารเสวตร” ซึ่งต่อมาเปลี่ยนตัวสะกดใหม่ให้เหมาะสมแก่กาลสมัยเป็น “สารเสวต” วารสารนี้ถือเป็นการส่งเสริมสามัคคีธรรมระหว่างมวลชลราชวิทยาลัย และคงมีเรื่อยมาแม้ว่า พ.ศ.2446 ราชวิทยาลัยจำเป็นต้องปิดการสอนชั่วคราว เนื่องจากโรคระบาด ครั้งพุทธศักราช 2447 สมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้เปิดโรงเรียนราชวิทยาลัยขึ้นใหม่เป็นชั่วคราวที่อาคารสายสวัสดิ์สถฐาคาร ตำบลโรงเลี้ยงเด็ก ถนนบำรุงเมือง จังหวัดพระนคร เรียกกันทั่วไปว่า “ราชวิทยาลัยสมัยสายสวัสดิ์” ตามชื่ออาคารใหญ่ซึ่งใช้เป็นี่เรียน คือ ตึกสายสวัสดิ์ภิมย์ สมัยนี้ได้แบ่งรับนักเรียนเป็น 2 ประเภท คือ อยู่ประจำ และไปเข้าเย็นกลับ

ต่อมา พ.ศ. 2452 อันเป็นปีที่ 1 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจรัญศักดิ์กฤษดรา รongเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมขอพระราชทานโรงเรียนราชวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในสังกัดกระทรวงธรรมการ มาอยู่ในความปกครองของกระทรวงยุติธรรม เพื่อจัดหลักฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษา วิชากฎหมายในชั้นอุดมศึกษาต่อไป ก็โปรดเกล้าฯพระราชทานพระบรมราชานุญาต มีประกาศพระราชโองการลงเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2452 และทรงตราข้อบัญญัติในการจัดตั้งโรงเรียนในรูปแบบใหม่ รวม 19 ข้อ ให้โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีความหมายว่าด้วยการฝึกสอนและฝึกหัดอธยาศัย ซึ่งนักเรียนโรงเรียนใดก็สามารถเข้าเรียน กฎหมายได้ นักเรียนราชวิทยาลัยบางส่วนก็เรียนกฎหมายบางส่วนก็ไม่เรียน ด้วยเหตุนี้ต่อมา

ในวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2459 ได้มีประกาศย้ายโรงเรียนราชวิทยาลัย มาขึ้นกับสภากรรมการโรงเรียนมหาดเล็กหลวง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมราชูปถัมภ์ทั้ง 2 โรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กจะได้เติบโตอย่างมีความรู้สึกในทางที่ชอบที่ควร มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดิน และบ้านเมือง การเล่นและการฝึกหัดกำลังกายก็ให้ถือเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรียนด้วยเสมอ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนขึ้นที่ตำบลบางขวาง เมืองนนทบุรี ระหว่างการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จได้จัดการสอนที่โรงเรียนเลี้ยงเด็กไปพลางก่อน เมื่อการก่อสร้างเรียบร้อยแล้วจึงได้ย้ายมาสร้างใหม่ เปิดสอนวันแรกเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2454 เรียกกันว่า “ราชวิทยาลัยสมัยบางขวาง” ได้จัดระเบียบการศึกษาแบบพับบลิคสคูล (Public School) เช่น “คิงสคอลลีเยอ” ของประเทศอังกฤษ ดังนั้นชื่อภาษาอังกฤษของโรงเรียนราชวิทยาลัย จึงใช้ว่า “King’s College” ด้วย สำหรับการเรียนนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ใน 1 ปี ปลายปีที่ 2 มีการสอบไล่เพื่อเลื่อนชั้นเรียนในปีการศึกษาต่อไป นักเรียนทุกคนต้องอยู่ประจำ ต้องปฏิบัติตามตารางประจำวัน นักเรียนชั้นสูงเรียนหนักไปทางภาษาอังกฤษและละติน อันเป็นวิชาขั้นต้นที่จะไปเรียนกฎหมายต่อไป ความประสงค์ที่โอนโรงเรียนราชวิทยาลัยมาขึ้นตรงต่อกระทรวงยุติธรรมนั้น ก็เพื่อให้ผู้เรียนจบหลักสูตรของโรงเรียน เข้าศึกษาวิชากฎหมายในโรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมได้เลย โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก แต่ต่อมามีได้เป็นดังจุดประสงค์

ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสืบราชสมบัติต่อมานั้น เป็นยุคที่การเงินของประเทศอยู่ในภาวะคับขัน เศรษฐกิจตกต่ำ พระองค์จึงได้มีประกาศในพระบรมราชโองการเมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2469 โปรดเกล้าฯ ให้โรงเรียนมหาดเล็กหลวงกับโรงเรียนราชวิทยาลัยรวมเป็นโรงเรียนเดียวกับให้โรงเรียนอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์และขึ้นแก่สภากรรมการจัดการ พระราชทานนามโรงเรียนว่า โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย อันทรงไว้ซึ่งความเป็นอนุสาวรีย์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และโรงเรียนราชวิทยาลัยด้วย การที่โรงเรียนราชวิทยาลัยต้องสลายตัวไปนั้นหาใช่เพราะความเสื่อมทรามของโรงเรียนแต่ประการใดไม่ ฉะนั้นบรรดาครูและนักเรียนเก่าจึงร่วมกำลังกาย กำลังทรัพย์ ร่วมใจกันจัดตั้ง “สมาคมราชวิทยาลัย” ขึ้นให้เป็นสถานที่พบปะสมาคมดีระหว่างกัน เกิดเป็นปัจจัยให้มีการปรึกษาหารือเพื่อฟื้นฟูโรงเรียนราชวิทยาลัยให้กลับคืนสภาพขึ้นมาใหม่อีกครั้ง เพื่อน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายเป็นพระบรมราชานุสรณ์เทิดทูนพระเกียรติสมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระราชทานกำเนิดโรงเรียน

ในที่สุด พ.ศ.2571 “สมาคมราชวิทยาลัย” ได้มีมติตั้ง “ราชวิทยาลัยมูลนิธิเพื่อการศึกษา” ขึ้นเป็นผลสำเร็จเพื่อดำเนินการเรื่องก่อสร้างโรงเรียนราชวิทยาลัยขึ้นใหม่ในที่สุด ความปรารถนาอันแรงกล้าของบรรดาครูและนักเรียนเก่าราชวิทยาลัยก็บรรลุจุดหมาย โดยได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งโรงเรียนราชวิทยาลัยขึ้นใหม่โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาสามพรานเดิม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (มล.ปิ่น มาลากุล) และประธานกรรมการ

ราชวิทยาลัย มูลนิธิเพื่อการศึกษา (พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์) ได้ร่วมกัน จัดตั้งโครงการและดำเนินการกิจการโรงเรียนราชวิทยาลัย และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอให้ทรงรับไว้พระบรมราชูปถัมภ์ และขอพระราชทานนามโรงเรียนที่จะจัดตั้งขึ้น โรงเรียนราชวิทยาลัยจึงเกิดขึ้นใหม่ในนามของ “โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนิน เปิดโรงเรียนเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2507 วันนี้จึงนับเป็นวันสถาปนาโรงเรียน ณ ตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนประจำ มีความมุ่งหมาย ที่จะอบรมให้นักเรียนมีศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักเคารพตนเองและผู้อื่น ฝึกฝน ในทางด้านกีฬา เพื่อช่วยให้มีพลานามัยสมบูรณ์ จิตใจจะได้เป็นสุข ส่งเสริมในด้านศิลปศึกษา และหัตถศึกษาและฝึกฝนให้มีการปกครองกันเองระหว่างนักเรียน ให้มีการเคารพระเบียบวินัย เคารพผู้ใหญ่ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรู้จักการพึ่งตนเอง มีคณะกรรมการ อำนวยการ ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานกรรมการ และผู้แทนราชวิทยาลัย มูลนิธิเพื่อการศึกษาเป็นรองประธานกรรมการดำเนินกิจการ โรงเรียน และราชวิทยาลัยมูลนิธิเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นนิติบุคคล เป็นเจ้าของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ.2497 ต่อมาโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้โอนย้ายมา สังกัดกระทรวงศึกษาในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2517

ปัจจุบันโรงเรียนได้เปิดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน นักเรียนทุกคนต้องอยู่ประจำ นักเรียนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 บ้าน ได้แก่ บ้าน 1 บ้าน 2 บ้าน 3 และบ้าน 4 โดยถือเอาสีของวันประสูติของพระเจ้าลูกเธอ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง 4 พระองค์ คือ สีเสด สีเหลือง สีม่วง และสีแดง เป็นสำคัญจาก ความเป็นมาตั้งแต่ราชวิทยาลัยจนกระทั่งมาเป็น ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ นั้นหลายสิ่งหลายอย่างล้วน แต่เกี่ยวเนื่องกับองค์พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์อันเป็นที่เคารพสักการะ ของชาวไทยโดยแท้ ฉะนั้นคณะครูและนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ จึงต้องคำนึงถึงการวางตนให้เป็นผู้ที่ตั้งมั่น อยู่ในคุณงามความดี ประพฤติตนให้เรียบร้อยเหมาะสมแก่ศักดิ์ศรีของโรงเรียน

นโยบาย โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

1. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนรู้คู่คุณธรรม
2. ส่งเสริมวิชาการ การงานอาชีพ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน
3. พัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นสถานที่ ทำงานได้อย่างสุขกาย สุขใจ
4. พัฒนาผู้เรียนรู้ด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมและการดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐาน ของประชาธิปไตย

5. จัดการศึกษาโดยการระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และบริหารงบประมาณให้คุ้มค่า ประหยัด เหมาะสม รวมทั้งมีการกำกับตรวจสอบอย่างระบบ
6. เสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร
7. อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
8. บริหารและจัดการศึกษา โดยมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
9. ดำเนินการด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
10. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
11. ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนมีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากสิ่งเสพติด และพัฒนาสู่ครูมืออาชีพ
12. ช่วยเหลือนักเรียนที่ด้อยโอกาส
13. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับสมาคมราชวิทยาลัย ราชวิทยาลัยมูลนิธิ เพื่อการศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครู และนักเรียนเก่า

วิสัยทัศน์

โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนต้นแบบประจำชาย มุ่งปลูกฝังความเป็นสุภาพบุรุษ เสริมสร้างให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และศักยภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการอยู่ประจำในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ
2. พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นสุภาพบุรุษและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

เป้าประสงค์

นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นสุภาพบุรุษ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นนักเรียนต้นแบบประจำชาย

ชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ

นักเรียนทุกคนของภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ ต้องอยู่ประจำ ซึ่งโรงเรียนแบ่งนักเรียนทุกระดับชั้นออกเป็น 4 บ้าน แต่ละบ้านจะมีสี่ประจำบ้านของตนเอง คือ

บ้าน 1 คณะสีแสด เป็นสี่ประจำวันพฤหัสบดี ซึ่งเป็นวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริโสภาประชนวดี

บ้าน 2 คณะสีเหลือง เป็นสี่ประจำวันจันทร์ ซึ่งเป็นวันประสูติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร

บ้าน 3 คณะสีม่วง เป็นสี่ประจำวันเสาร์ ซึ่งเป็นวันประสูติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี

บ้าน 4 คณะสีแดง (ใช้แทนสีแดง) เป็นสีประจำวันพฤหัสบดี ซึ่งเป็นวันประสูติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

หอพักมีทั้งหมด 5 หลัง คือ หอพัก บ้าน 1 บ้าน 2 บ้าน 3 บ้าน 4 และบ้านเด็กเล็ก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของทุกบ้านจะพักรวมกันที่บ้านเด็กเล็ก นักเรียนชั้นอื่นๆ จะแยกพักตามบ้าน 1 ถึงบ้าน 4 แต่ละบ้านจะมีครูซึ่งเรียก "ครูบ้าน" ทำหน้าที่ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิดเสมือนพ่อแม่ดูแลบุตรหลานในบ้าน ความเป็นอยู่ในหอพักเป็นไปในรูปแบบที่ปกครองน้อง เป็นการส่งเสริมลักษณะการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เน้นการสร้างเสริมลักษณะนิสัย คุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตในสังคมอันดีงาม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการจัดระเบียบภายในบ้านร่วมกัน

โรงเรียนจะคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้ทำหน้าที่ปกครองดูแลน้องๆ นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเรียกว่า พรีเฟกต์ (PREFECT) โดยพรีเฟกต์จะเป็นผู้ทำหน้าที่คอยดูแลช่วยเหลือน้องๆ ในทุกๆ ด้าน และเป็นตัวแทนประสานงานระหว่างครูกับนักเรียนอีกด้วย

การกลับบ้าน โรงเรียนจะอนุญาตให้นักเรียนกลับบ้านได้ในวันหยุดสัปดาห์ โดยระยะห่างของการกลับบ้านแต่ละครั้งเป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยโรงเรียนกำหนดวันเวลากลับบ้าน และวันเวลากลับเข้าหอพักพร้อมๆ กันทั้งโรงเรียน การกลับบ้านต้องมีผู้ปกครองรับส่งทุกครั้ง

เครื่องแบบ สีประจำโรงเรียน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลือกรูปแบบเครื่องแต่งกายให้ใช้เช่นเดียวกับโรงเรียนราชวิทยาลัยเดิม เพียงแต่โปรดให้ใช้แฉงคอสีอ่อนลงเพื่อให้เห็นแตกต่างกับของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย พระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. มีพระมหามงกุฎติดที่แฉงค่อนั้นคงเดิม แต่เพชรราชูพระมหามงกุฎซึ่งติดบนหมวกหนีบ เปลี่ยนเป็นพระมหามงกุฎมีอักษร "ราชวิทยาลัย" อยู่เบื้องล่าง เป็นบรรทัดโค้งพองาม แบบของเครื่องหมายดังกล่าวนี้ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายให้ทอดพระเนตรแล้ว มีพระบรมราชานุญาตให้ใช้เป็น เครื่องแบบเครื่องแต่งกายของนักเรียน ส่วนแฉงคอเปลี่ยน เป็นสีฟ้าหม่นตามพระราชประสงค์ นอกจากสีของแฉงคอซึ่งแตกต่างไปจากสีของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยแล้ว สีของโลหะเครื่องหมายกระดุม และหัวเข็มขัดเปลี่ยนจากสีเงินเป็นสีทอง เป็นการเปลี่ยนอย่างมีความหมาย เพราะสีฟ้าหม่นเป็นสีเสื้อเครื่องแบบเต็มยศของทหารในกรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉะนั้นการใช้สีฟ้าหม่นเป็นสีของแฉงคอและถือเป็นสีประจำโรงเรียนต่อมา นั้นย่อมเป็นเครื่องเตือนใจให้ครูและนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ รำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีต่อโรงเรียนราชวิทยาลัยในอดีตโดยไม่มีวันลืมเลือน เราจึงถือเอาสีของแฉงคอซึ่งเป็นสี "ฟ้า ทอง" เป็นสีประจำของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สืบมา

นักเรียนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 บ้าน ได้แก่ บ้าน 1 บ้าน 2 บ้าน 3 และบ้าน 4 แต่ละบ้าน มีสี่ประจําบ้าน โดยถือเอาวันประสูติของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ และสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอทั้ง 4 พระองค์ เป็นสําคัญ เรื่องการถือเอาสิวันพระประสูติมาเป็นสี่ประจําบ้านของนักเรียนทั้งสี่บ้านนี้ มีข้อความปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ในประวัติการจัดตั้งโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ จากหนังสือของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีถึงนายสนั่น สุมิตร อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2507 มีความดังนี้

สำหรับสี่ของบ้านนั้น

ก. ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตน ประสูติวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2494 เป็นวันพฤหัสบดี (สีเสด) ปีเถาะ กระต่าย

ข. ทูลกระหม่อมชาย ประสูติวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 เป็นวันจันทร์ (สีเหลือง) ปีมะโรง งูใหญ่

ค. ทูลกระหม่อมหญิงสิรินทร ประสูติวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2498 เป็นวันเสาร์ (สีม่วง) ปีมะแม แพะ

ง. ทูลกระหม่อมหญิงจุฬาภรณ์ ประสูติวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2500 เป็นวันพฤหัสบดี (สีเสด) ปีระกา ไก่

ด้วยเหตุที่ทูลกระหม่อมหญิง 2 พระองค์ คือ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตน และทูลกระหม่อมหญิงจุฬาภรณ์ ประสูติวันพฤหัสบดีเหมือนกัน จึงเปลี่ยนเป็นสีแดงซึ่งพอจะใกล้เคียงกัน ฉะนั้นสี่ประจําบ้านของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ จึงเป็นดังนี้ จะเห็นได้ว่า เครื่องแบบเครื่องแต่งกายของนักเรียน การใช้สี่ประจําโรงเรียน การใช้สี่ประจําบ้านของแต่ละบ้าน มีที่มาอันภาคภูมิใจ เพราะล้วนแต่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์อันเป็นที่เคารพสักการะของคนไทยทั้งชาติ นับแต่อดีตสมัยที่ยังเป็น โรงเรียนราชวิทยาลัย トラวจนถึงสมัยโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉะนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่ครู และนักเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ ทุกคน ต้องคำนึงถึงการวางตนให้เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในคุณงามความดี ประพฤติตนให้เรียบร้อยเหมาะสมแก่ศักดิ์ศรีของโรงเรียน อันมีองค์พระประมุขของชาติเป็นผู้พระราชทาน กำเนิด การกระทำอันใดจะนำความอับเฉาเศร้าหมองมาสู่ชื่อเสียงของโรงเรียนนั้นชาวราชวิทยาลัย ทุกคนย่อมตระหนักแล้ว เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อรักษาศักดิ์ศรีไว้ให้สมกับเป็นโรงเรียนที่ได้รับ พระมหากษัตริย์คุณ ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้ พระปรมาภิไธยย่อ "ภ.ป.ร." เป็นนามโรงเรียน ทั้งยังทรงโปรดเกล้าฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้ดำรงอยู่ชั่วนานจากความ เป็นมา ตั้งแต่ราชวิทยาลัย จนกระทั่งมาเป็น ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ นั้น หลายสิ่งหลายอย่างล้วนแต่เกี่ยวเนื่องกับ องค์พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทยทั้งชาติ โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงเป็นสถาบันการศึกษาคู่พระบารมีมหाराชแห่งชาติไทยโดยแท้ ฉะนั้น คณะครูและนักเรียน โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ จึงจะต้องคำนึงถึงการวางตนให้เป็นผู้ตั้งมั่นอยู่ในความดี ประพฤติให้เรียบร้อยเหมาะสมแก่ศักดิ์ศรีของโรงเรียน

**ตารางเวลาปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์**

เวลา	การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน	หมายเหตุ
05.00 – 05.15	ตื่นนอนเปลี่ยนชุดกีฬาบ้าน	ในวันหยุด
05.15 – 06.00	การบริหารและพัฒนาบ้าน	07.45 น. เข้าแถวหน้าบ้าน
06.00 – 06.40	อาบน้ำ แต่งชุดนักเรียน	08.00 น. เคารพธงชาติ
06.45 – 07.00	เข้าแถวหน้าบ้าน เพื่อเข้ารับประทานอาหารเช้า	08.10 น. รับประทานอาหารเช้า
07.00 – 07.45	รับประทานอาหารเช้าและพักผ่อน	08.30 – 09.30 น. พัฒนาบ้านและโรงเรียน
07.45 – 08.00	เข้าแถวหน้าบ้านไปเคารพธงชาติ	
08.00 – 08.20	กิจกรรมหน้าเสาธง	(กำหนดการพัฒนาโรงเรียนอาจมีการเปลี่ยนแปลงเวลาตามความเหมาะสม)
08.20 – 08.30	พบอาจารย์ที่ปรึกษา (Home – room)	
08.30 – 15.10	เรียนหนังสือ	09.00 น. เรียนพิเศษ
15.10 – 15.45	กลับบ้านพัก เปลี่ยนชุดกีฬาบ้าน	
15.45 – 17.00	ฝึกซ้อมกีฬาและพัฒนาบ้าน	
17.00 – 17.45	อาบน้ำ เปลี่ยนชุดนอน	
17.45 – 18.00	เข้าแถวหน้าบ้าน เชิญธงลง	
18.00 – 18.45	รับประทานอาหารเช้าเย็น	
18.45 – 19.00	เตรียมเข้ากลุ่มเรียนกลางคืน	
19.00 – 20.00	เรียนกลางคืน	
20.00 – 20.30	ประชุมบ้าน	
20.30 – 21.00	รับประทานอาหารว่าง ปิดประตูบ้าน	
21.00 – 22.00	อ่านหนังสือเพิ่มเติม เข้าห้องสมุดบ้านแบ่งกลุ่ม ดูหนังสือ จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนพักผ่อน	
22.00 – 22.15	เตรียมตัวนอน	
22.15 - 05.00	ปิดไฟนอน นักเรียนที่ต้องการดูหนังสือเพิ่มเติมให้ไปดู ที่ห้องสมุดบ้าน	

ภาพประกอบ 2 ตารางเวลาปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยฯ

โครงการกิจกรรมนักเรียนภายในโรงเรียน

โครงการ Gifted English Student หลักสูตร Intensive English Program (IEP) ปีการศึกษา 2549

โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์เล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ จึงจัดให้มีการเรียนการสอน Intensive English Program (IEP) มีเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในทุกด้านให้กับผู้เรียน ทั้งทางการ พูด อ่าน และเขียน ให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุดและมีความมั่นใจในการใช้ภาษา (Fluency) (www.kc.ac.th)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา “การคิดโดยใช้ภาษาอังกฤษ” (Thinking in English)
2. เพื่อพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านสังคมและวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของต่างชาติ และเผยแพร่วัฒนธรรมของไทยสู่อารยประเทศ
4. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดารเรียนรู้ของเด็ก และส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน และเพื่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้

1. ยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามสาระหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษพื้นฐาน (เรียนกับครูชาวต่างประเทศ 5 คาบเรียน / สัปดาห์ และครูไทย 1 คาบเรียน / สัปดาห์ คิดเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้)
2. คัดเลือกนักเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้พร้อมกันให้ได้มากที่สุดกลุ่มละไม่เกิน 35 คน
3. นักเรียนได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม จัดการสอนเสริมความรู้ โดยสำรวจความต้องการ และจัดการสอนอย่างมีระบบส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. ให้โอกาสผู้เรียนได้ทำกิจกรรมฝึกทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อเสริมความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ
5. วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

1. จัดกิจกรรมโครงการเรียนภาษาอังกฤษแบบเข้มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ณ สถาบันสอนภาษาในสิงคโปร์ ระยะเวลา 15 วัน โดยนับเป็นหน่วยการเรียนรู้เพิ่ม 2 หน่วยการเรียนรู้ (โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายเรื่องค่าเดินทางทางไป-กลับ โดยสายการบินที่มีความมั่นคงปลอดภัย)
2. จัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อพัฒนาอัจฉริยภาพทางภาษา
3. จัดห้องสมุดโครงการ ให้บริการหนังสือเสริมประกอบการเรียนรู้ โดยจัดซื้อหนังสือทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยระบบค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ครูผู้สอน

1. Native speakers จากประเทศอังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา และนิวซีแลนด์
2. Foreign teachers จากประเทศอื่น ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก หรือภาษาที่สองของประเทศ เช่น อินเดีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น
3. อาจารย์ชาวไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการพินิจฐาน

คุณสมบัติของผู้เรียนที่สมัครเข้ารับการศึกษา (รับจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 35 คน)

1. รับนักเรียนจบหลักสูตรช่วงชั้นที่ 2
2. ต้องผ่านการสอบวัดความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. ต้องได้เกรดเฉลี่ย 3 รายวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้น ป.5-ป.6 (แนบเอกสารผลการเรียน)
4. ต้องพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
5. ต้องพร้อมในการสนับสนุนค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มจาก ค่าเรียนปกติ 2,000 บาท / ภาคเรียน และพร้อมให้การสนับสนุนด้านการเงินเมื่อแรกเข้าร่วมโครงการ เพื่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท

เกณฑ์การวัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

วิธีการประเมินผลจะมีวิธีการสังเกตพัฒนาการในแต่ละพฤติกรรมตั้งแต่ต้นภาคเรียนถึงปลายภาคเรียน แล้วจึงสรุปให้คะแนน (รวมคะแนนระหว่างเรียน คะแนนปลายภาคเรียน) เปลี่ยนคะแนนที่ได้เป็นระดับผลการเรียน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระบบรายงานผลการเรียน 8 ระดับ

ระดับผลการเรียน	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	ผลการเรียนดีเยี่ยม	80-100
3.5	ผลการเรียนดีมาก	75-79
3	ผลการเรียนดี	70-74
2.5	ผลการเรียนค่อนข้างดี	65-69
2	ผลการเรียนน่าพอใจ	60-64
1.5	ผลการเรียนพอใช้	55-59
1	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	50-54
0	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ	0-49

ระดับชั้นการเรียนของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สำหรับระดับชั้นการเรียนของกรมสามัญศึกษาในปัจจุบัน มีการแบ่งชั้นการเรียนการสอนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 หมายถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 หมายถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ดังนั้น โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งมีการเปิดระดับเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงหมายถึง มีการเรียนการสอนในช่วงชั้นที่ 2-4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในส่วนของงานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

แม็คโดเวล (Raymore. 1994: 702) ได้ศึกษาความปรารถนา และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลารว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า พบการวิจัยว่าวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความปรารถนาสูงที่จะใช้เวลาว่าง ได้แก่ การฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จับกลุ่มสนทนา วาดรูป พุดโทรศัพท์ ชมกีฬา ส่วนกิจกรรมที่เด็กทั้ง 2 เข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้าน และการอ่านหนังสือ นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ตนเองปรารถนาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลา และโอกาสเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองมีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นปกติ

นันทอกมาห์ (Nountogmah. 1982: 1080-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “โปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีสุดท้าย และได้รับการเสนอแนะโดยคณาจารย์ในวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต่างๆ ในรัฐไอโอวา” โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนมัธยมปีสุดท้าย จำนวน 272 คน และคณาจารย์ จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมาในโรงเรียนคือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และบาสเกตบอล กิจกรรมที่นักเรียนต้องการที่จะเน้นคือ วอลเลย์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัย คือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก วาดรูป เบสบอล และแบดมินตัน นักเรียนชอบกีฬามากกว่ากิจกรรมอื่นๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่างๆ สนับสนุนกีฬาประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาเล่นทีม ทั้งนักเรียน และคณาจารย์มีความเห็นว่าโปรแกรมพลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีในระดับ 9 และ 10 นักเรียนชอบให้ใช้แผนการเรียนบังคับในชั้น 11 และเลือกเสรีในชั้น 12 ส่วน คณาจารย์ในวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้นที่ 11 และ 12

ทิลแมน (สมบัติ กาญจกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลารว่างของคนและชุมชน สรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ 1) ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่ 2) ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น 3) ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด 4) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย 5) ต้องการเป็นเข้า เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์ 6) ต้องการตอบสนองและมีปฏิริยาทางสังคม 7) ต้องการกิจกรรมทางจิตใจเพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ 8) ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด 9) ต้องการบริการผู้อื่นและอยากจะเป็นสิ่งที่ต้องการ และ 10) ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหวและการทดสอบสมรรถภาพ

โฮล์บรูค (Holbrook. 1993: 2735-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการเร่งด่วน และการกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการ และโปรแกรมการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถาบันผู้อำนวยความสะดวก สำนักวิชาการ และสถาปนิก ผลปรากฏว่าคณะกรรมการการวางแผนของสถาบันจะศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนด แบบสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ร่วมกันดำเนินการแต่งตั้ง การวางแผน และการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผน และการดำเนินการ

แอน (Ann. 1997: 37) ทำการศึกษาความต้องการและความสนใจในกิจกรรมที่สามารถ เล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) จากการสำรวจกิจกรรม ที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 36 ประเภท ได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ โดยการสำรวจจาก ผู้สูงอายุ 94 คน มีอายุระหว่าง 55-56 ปี สิ่งที่สำรวจได้แก่ความเอาใจใส่ในกิจกรรม การเข้าร่วม กิจกรรม และสิ่งที่ต้องการฝึกเพิ่มเติม ผลจากการสำรวจเห็นว่าวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสอน ควรส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรม ตลอดชีพให้กว้างขวางเพื่อเป็นการเตรียมเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นกีฬาประเภททีม ไม่ควรตัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ ควรได้รับการ สนับสนุนไปพร้อมกัน

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977: 6341-A) ได้ทำการศึกษาความต้องการ และการสนใจ ในกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรม ที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจาก ผู้สูงอายุจำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54-56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วม กิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็น การสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนในกีฬาประเภททีมไม่ควรจัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ ตลอดชีพที่จะได้รับการสนับสนุนไปพร้อมๆ กัน

วัลกิน (Walkin. 1983; 705-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนมัธยมศึกษา และผลกระทบ ที่มีการเข้าร่วมอย่างต่อเนื่องในกิจกรรมทางพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาในวิทยาลัย จำนวน 260 คน ซึ่งนักศึกษา เหล่านี้เคยเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีลักษณะ แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อสถานภาพทางการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาที่ต่างกันด้วย

ความแตกต่างจะเห็นได้ชัดระหว่างหญิงและชาย โดยโรงเรียนจะมีอิทธิพลอย่างมากในการต่อเนื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาชาย ซึ่งผู้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแผนการเรียนที่ยืดหยุ่นได้ขนาดของชั้นเรียน ประเภทของโรงเรียน รวมทั้งครูพลศึกษาที่มีความเป็นกันเอง มีชีวิตชีวาน่าเลื่อมใส มีความรู้ดี จะเป็นส่วนสำคัญที่เป็นผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างต่อเนื่องของนักศึกษา

งานวิจัยภายในประเทศ

กรรณิการ์ พันธ์อำพล (2529: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม พบว่า กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมน้อย ได้แก่ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการพูดและการพิมพ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

กวิน คเชนทร์เดชา (2529: ง-ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านจังหวัดชุมพร ในปี พ.ศ. 2529 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต้องการให้ใช้โรงเรียนของหมู่บ้านเป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ให้มีสถานที่ออกกำลังกายได้หลายอย่าง และให้มีอุปกรณ์กีฬาที่ใช้การออกกำลังกายอย่างเพียงพอ
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ต้องให้จัดเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการออกกำลังกาย ให้ผู้สอนที่มีความสามารถ และความชำนาญหลายอย่างในกิจกรรมการออกกำลังกาย และให้คณะกรรมการชุดหนึ่ง ประกอบด้วย ประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินงานเกี่ยวกับการออกกำลังกาย
3. ด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เฉพาะในวันหยุดราชการ สัปดาห์ละ 1-2 วัน วันละ 1-2 ชั่วโมง ระยะเวลา 16.00-18.00 น.
4. ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายกิจกรรมที่จัด ต้องการให้เป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เวลามาก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก และเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมได้โดยไม่ต้องมีความสามารถมากให้มีการเล่นเกมและกีฬาพื้นเมืองสำหรับประชาชนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงในวันสำคัญต่างๆ
5. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการกิจกรรม กายบริหาร กีฬาพื้นเมือง ฟุตบอล ตะกร้อ และการเดินออกกำลังกาย

6. ด้านการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย ต้องการให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายสำหรับประชาชนเป็นประจำทุกปี ให้มีสถานะภาพที่สำหรับฝึกกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย และให้มีการติดต่อกับหน่วยงานทางด้านกีฬาทดสอบสมรรถภาพทางกายให้ประชาชน

7. ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ต้องการให้จัดฉายภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์ เกี่ยวกับกีฬาและการออกกำลังกายแบบต่างๆ ให้ชมเป็นครั้งคราว ให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ เเบะให้มีการประกาศชักชวนให้ประชาชนเห็นคุณค่าและเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายที่จัดขึ้น

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพรมีความต้องการในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นความต้องการด้านกิจกรรมการออกกำลังกายมีความต้องการในระดับน้อยความต้องการเกี่ยวกับการออกกำลังกายระหว่างประชาชนชายกับหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย

ความต้องการบริการเกี่ยวกับการออกกำลังกายของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจังหวัดชุมพร ระหว่าง 15-25 ปี, 26-35 ปี, 36-45 ปี, 46-55 ปี และกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มอายุ 15-25 ปี แตกต่างกับกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ความต้องการด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย ความต้องการด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย และความต้องการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย

รังสฤษฎ์ เสรีวุฒิชัย (2534: 2) ได้ศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 2, 3, 4 และ 5 ผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนในโรงเรียน มีความต้องการครูที่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนันทนาการ ต้องการบรรจุวิชาเอกนันทนาการลงในหลักสูตรการเรียนการสอน และต้องการคู่มือ เอกสาร ตำราสำหรับศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชานันทนาการให้กว้างขวางมากขึ้น และทันสมัยมากขึ้น ต้องการให้มีการจัดอบรม สัมมนาวิชาการนันทนาการแก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนระดับมาก

พิสมัย พลายนาม (2539: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัย และสมรรถภาพ กิจกรรมทางสังคม และส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปะทัศนกรรม และงานอดิเรก กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรม และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สภาพการอยู่อาศัย อาชีพครั้งสุดท้าย (ก่อนอายุ 60 ปี)

แหล่งรายได้ และขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สูงอายุจำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีนิวแมนคูลส์ ปรากฏผล ดังนี้

1. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัย และสมรรถภาพ ด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข ด้านกิจกรรมศิลปหัตถกรรม และงานอดิเรก ด้านกิจกรรมงานอาสาสมัคร และด้านกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรม และอารยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พูด เขียน อยู่ในระดับน้อย
2. ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ทั้งหกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พูด เขียน และด้านกิจกรรมงานอาสาสมัคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้สูงอายุที่มีสภาพการอยู่อาศัยต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้าน กิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรม และอารยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้สูงอายุที่มีอาชีพครั้งสุดท้าย (ก่อนอายุ 60 ปี) ต่างกันมีความต้องการกิจกรรม นันทนาการด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พูด เขียน และด้านกิจกรรมงานอาสาสมัครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ผู้สูงอายุที่มีแหล่งรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรม ทางสังคม และส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พูด เขียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. ผู้สูงอายุที่มีขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรม นันทนาการด้านกิจกรรมทางสังคม และส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรม และงานอดิเรก กิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

จิราวัจน์ จันทสิทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการให้บริการ ด้านการออกกำลังกาย และกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการให้บริการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการของ ประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ แต่ละระดับชั้นของเทศบาล ตามเพศ กลุ่มอายุ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตเทศบาลระดับชั้น 1-5 จำนวน 5 เทศบาล ได้แก่เทศบาลเมืองพิษณุโลก เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ เทศบาลเมืองพิจิตร เทศบาลเมืองสวรรคโลก และเทศบาลเมืองหล่มสัก จำนวน 460 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SPSSPC+ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างโดยวิธีของดันแคน (Duncan) ด้วยค่าสถิติ (F-test) ปรากฏผล ดังนี้

1. ประชากรในเขตเทศบาลภาคเหนือมีความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกายและกีฬารวมทั้งนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

2. ประชากรแต่ละชั้นของเทศบาลในภาคเหนือ มีความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกายและกีฬารวมทั้งนันทนาการในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ประชากรเพศชายและเพศหญิงของเทศบาลในภาคเหนือ มีความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกาย และกีฬารวมทั้งนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวม 6 ด้าน คือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริการทางวิชาการที่เกี่ยวกับการออกกำลังกาย และกีฬารวมทั้งนันทนาการ ด้านประเภทของกิจกรรมการออกกำลังกาย และกีฬารวมทั้งนันทนาการ และด้านช่วงเวลาของการออกกำลังกาย และกีฬารวมทั้งนันทนาการ สำหรับด้านรูปแบบของกิจกรรมประชากรเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประชากรระหว่างกลุ่มอายุระหว่าง 15-30 ปี อายุระหว่าง 31-45 ปี และ 46 ปีขึ้นไปของเทศบาลในภาคเหนือมีความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกาย และกีฬารวมทั้งนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัชานาจ เกิดศิลป์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพและรายได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี จำนวน 300 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ต้องการไปเที่ยวโบราณสถาน สถานที่ประกอบกิจการทางศาสนา ทะเล ล่องแก่ง งานสงกรานต์ งานลอยกระทง รับประทานอาหารที่ร้านอาหาร ภัตตาคาร และร้องเพลงเหมือนกัน

2. อายุมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยอายุน้อยกว่า 30 ปี ต้องการไปเที่ยวภูเขา น้ำตก

สุรสิทธิ์ พิศุทธิ์วชิรา. (2547). ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นช่วงอายุ 18-40 ปี, 41-60 ปี และตำแหน่งงานข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวนทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยที่สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการและดำเนินการ บุคลากรในกองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง

มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18-40 ปี ต้องการให้มีระเบียบที่ชัดเจนมีข่าวสารเผยแพร่และมีการทดสอบทางการประจำปี และช่วงอายุ 41-60 ปี ต้องการให้หน่วยงานทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการ มีการสนับสนุนการจัดตั้งงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณตลอดปี โดยกลุ่มตำแหน่งงานข้าราชการ ลูกจ้างประจำการ ลูกจ้างชั่วคราวมีความต้องการให้มีระเบียบชัดเจนมีข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ มีการทดสอบสมรรถภาพ จัดระบบการใช้สถานที่ และจัดประชุมวิชาการ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ บุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18-40 ปี มีความต้องการให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้ บุคลากรให้คำแนะนำกิจกรรมและบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมนันทนาการ และช่วงอายุระหว่าง 41-60 ปี ต้องการให้เจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด มีเจ้าหน้าที่พยาบาล และบุคลากรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี โดยตำแหน่งงานต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาด บุคลากรคอยแนะนำมีความรู้ความชำนาญ เจ้าหน้าที่ดูแลรับฝากวิ่งของ และมีเจ้าหน้าที่บริการเบิกจ่าย-อุปกรณ์ ซึ่งลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวมีความต้องการคล้ายๆ กัน

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรในกองพระราชพิธี

สำนักพระราชวัง มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18-40 ปี มีความต้องการให้มีสถานที่ทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นสัดส่วน อุปกรณ์มีมาตรฐาน และสถานที่จัดมีมาตรฐาน และช่วงอายุ 41-60 ปี ต้องการให้มีสถานที่อยู่ในทำเลที่เหมาะสม สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายและสถานที่มีมาตรฐาน โดยกลุ่มข้าราชการ ต้องการให้มีสถานที่ควรอยู่ในทำเลเหมาะสม สถานที่ต้องมีห้องน้ำ สถานที่ควรจำหน่ายอุปกรณ์ และสถานที่มีน้ำดื่ม ลูกจ้างประจำการต้องการให้มีสถานที่จัดกิจกรรมได้มาตรฐาน อุปกรณ์มีมาตรฐาน และสถานที่เป็นสัดส่วนลูกจ้างชั่วคราวมีความต้องการคล้ายกัน ยกเว้นสถานที่กลางแจ้ง สถานที่จัดในร่ม

4. ด้านกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรในกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มอายุระหว่าง 18-40 ปี มีความต้องการให้ใช้เวลาว่างทำกิจกรรม ต้องการให้องค์กรสนับสนุน และต้องการให้องค์กร

จัดกิจกรรม และช่วงอายุระหว่าง 41-60 ปี ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ต้องการให้องค์กรสนับสนุน
และต้องการให้องค์กรจัดกิจกรรม และในประเภทกิจกรรมโดยรวม ต้องการเที่ยวภูเขา
ร่วมงานปีใหม่ กลุ่มอายุ 18-40 ปี ต้องการในเรื่องสังสรรค์ประจำปี เทียน้ำตก งานสงกรานต์
โดยกลุ่มตำแหน่งงานข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว ต้องการให้มีองค์กรมีกิจกรรม
ต้องการให้องค์กรสนับสนุน ความต้องการใช้เวลว่างในการทำกิจกรรม ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม
คล้ายๆ กัน และในประเภทกิจกรรม ข้าราชการมีความต้องการในเรื่อง วังเพื่อสุขภาพ ว่ายน้ำทะเล
ลูกจ้างประจำ มีความต้องการในเรื่องเที่ยวปีใหม่ ทะเล ภูเขา ลูกจ้างชั่วคราว มีความต้องการ
ในเรื่องวิ่งเปี้ยว เทนนิส เทเบิลเทนนิส เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวนประชากร 1,652 คน (ข้อมูลสถิติทะเบียนวัดผลโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา2548)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำนวนประชากร 1,652 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วเปรียบเทียบตารางเทียบขนาดของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970: 608) ที่จำนวนประชากร 1,652 คน ได้จำนวน 313 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวนเท่าๆ กัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าเกณฑ์เทียบในตารางเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 350 คน โดยแบ่งนักเรียนออกตามระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ

1. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในแต่ละระดับการศึกษาและในแต่ละห้องของระดับการศึกษานั้นๆ ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก รายละเอียดปรากฏในตารางดังนี้

ระดับการศึกษา	ห้อง	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	
		ประชากร						กลุ่มตัวอย่าง					
ระดับประถมศึกษา													
ประถมศึกษาปีที่ 5		49	53	52	52	-	206	10	10	10	10	-	40
ประถมศึกษาปีที่ 6		51	50	48	50	-	199	10	10	10	10	-	40
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น													
มัธยมศึกษาปีที่ 1		52	49	50	51	49	251	10	10	10	10	10	50
มัธยมศึกษาปีที่ 2		48	45	46	47	45	229	10	10	10	10	10	50
มัธยมศึกษาปีที่ 3		47	47	45	47	47	233	10	10	10	10	10	50
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย													
มัธยมศึกษาปีที่ 4		44	45	44	45	-	178	10	10	10	10	-	40
มัธยมศึกษาปีที่ 5		45	39	53	48	-	185	10	10	10	10	-	40
มัธยมศึกษาปีที่ 6		42	43	47	39	-	171	10	10	10	10	-	40
รวม							1,652						350

ตาราง 1 การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บ้าน, ระดับศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สอบถามสภาพของกิจกรรมนันทนาการว่ามีหรือไม่มี

ส่วนที่ 2 สอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires)

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการได้กำหนดคะแนนไว้ ดังนี้

กำหนดน้ำหนักคะแนน 5 แทนค่า มากที่สุด

กำหนดน้ำหนักคะแนน 4 แทนค่า มาก

กำหนดน้ำหนักคะแนน 3 แทนค่า ปานกลาง

กำหนดน้ำหนักคะแนน 2 แทนค่า น้อย

กำหนดน้ำหนักคะแนน 1 แทนค่า น้อยที่สุด

การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า (บุญชม ศรีสะอาด. 2532: 100) ดังนี้

ระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มาก

2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง น้อย

1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ
2. ศึกษาสภาพโดยทั่วๆ ไปของโรงเรียนเพื่อดูสภาพกิจกรรมนันทนาการ
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการควบคุมตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุง จากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา
5. นำแบบสอบถามไปให้ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโทตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161) มีค่าเท่ากับ .96

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำไปเสนอเพื่อขออนุญาตโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย โดยการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 350 ฉบับ เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยส่วนสภาพกิจกรรมนันทนาการมาคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนความต้องการกิจกรรมนันทนาการ คำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและจำแนกรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามตัวแปร บ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Methods)
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้สถิติในวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Means)
  - 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Methods)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ให้เข้าใจตรงกัน ดังนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน	ความถี่
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
%	แทน	ค่าร้อยละ
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนกำลังสอง (Means Square)
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sums of Square)
df	แทน	องศาความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
P	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบ้าน ปีการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ บ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอในรูปตาราง และความเรียง โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของสภาพกิจกรรมนันทนาการเป็นรายข้อ และโดยรวม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าของระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน
ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามบ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จากแบบสอบถามปลายเปิด
(open end)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบ้าน ปีการศึกษา
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง (N = 350)	ร้อยละ
บ้าน		
บ้าน 1	80	22.90
บ้าน 2	80	22.90
บ้าน 3	110	31.30
บ้าน 4	80	22.90
รวม	350	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาตอนปลาย	80	22.90
มัธยมศึกษาตอนต้น	150	42.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย	120	34.20
รวม	350	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
3.00 - 4.00	128	36.60
2.00 - 2.99	185	52.80
1.00 - 1.99	37	10.60
รวม	350	100.00

จากตาราง 2 พบว่า จำนวนนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 350 คน ส่วนใหญ่พักอยู่บ้านที่ 3 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 รองลงมา คือ บ้านที่ 1, 2 และ 4 มีจำนวนเท่ากัน คือ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 ตามลำดับ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.00 - 2.99 จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 52.80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.00 - 4.00 จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 1.00 - 1.99 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ประเภท กีฬา และเกม ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
(N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬาและเกม	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. รักบี้ฟุตบอล	349	99.70	1	0.30	4.41	0.85	มาก
2. ฟุตบอล	345	98.60	5	1.40	4.31	0.83	มาก
3. วอลเลย์บอล	335	95.70	15	4.30	3.05	1.04	ปานกลาง
4. บาสเกตบอล	177	51.60	173	49.40	2.85	1.24	ปานกลาง
5. แบดมินตัน	179	50.10	171	48.90	3.05	1.25	ปานกลาง
6. เทเบิลเทนนิส	325	92.90	25	7.10	3.31	1.09	ปานกลาง
7. กอล์ฟ	254	72.60	96	27.40	2.96	1.27	ปานกลาง
8. ตะกร้อ	250	71.40	100	28.60	2.89	1.15	ปานกลาง
9. มวย	287	82.00	63	18.00	3.07	1.23	ปานกลาง
10. กรีฑา	338	96.60	12	3.40	3.83	1.13	มาก
11. หมากรุกรมหมากฮอส	203	58.00	147	42.00	2.90	1.22	ปานกลาง
12. หมากล้อม	205	58.60	145	41.40	2.74	1.17	ปานกลาง
13. Crossword	281	80.30	69	19.70	2.85	1.18	ปานกลาง
รวม (f = 4,550)	3,528	77.55	1,022	22.45	3.25	1.13	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.55 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมพบว่า รักบี้ฟุตบอล มีสภาพ
การดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 99.70 รองลงมา คือ ฟุตบอล
จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 98.60 และวอลเลย์บอล จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 95.70
ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 1.13) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ รักบี้ฟุตบอล ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.85) รองลงมา คือ ฟุตบอล ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.83) และกรีฑา ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 1.13) ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรมของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ประดิษฐ์สิ่งของ	302	86.30	48	13.70	3.51	1.05	มาก
2. วาดภาพ	325	92.90	25	7.10	3.63	1.05	มาก
3. งานปั้น	216	61.70	134	38.30	3.23	1.16	ปานกลาง
รวม (f = 1,050)	843	80.30	207	19.70	3.46	1.09	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 80.30 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมพบว่า วาดภาพ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 รองลงมา คือ ประดิษฐ์สิ่งของ จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 และงานปั้น จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D.= 1.09) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ วาดภาพ ($\bar{X} = 3.46$, S.D.= 1.09) รองลงมา คือ ประดิษฐ์สิ่งของ ($\bar{X} = 3.51$, S.D.= 1.05) และงานปั้น ($\bar{X} = 3.23$, S.D.= 1.16) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทงานอดิเรกของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภท งานอดิเรก	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. สะสมสิ่งของ	257	73.40	93	26.60	3.43	1.15	ปานกลาง
2. ดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์	317	90.30	33	9.70	4.27	0.99	มาก
3. ดนตรี	335	95.40	15	4.60	3.95	0.99	มาก
4. เลี้ยงสัตว์	202	57.40	148	42.60	3.28	1.16	ปานกลาง
5. ปลูกต้นไม้	256	73.10	94	26.90	3.18	1.12	ปานกลาง
6. ประกอบอาหาร	209	59.70	141	40.30	3.28	1.20	ปานกลาง
7. เล่นอินเทอร์เน็ต	338	96.60	12	3.40	4.58	0.90	มากที่สุด
รวม (f = 2,450)	1,914	77.99	536	22.01	3.71	1.07	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.99 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า เล่นอินเทอร์เน็ต มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 รองลงมา คือ ดนตรี จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 และดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์ จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 1.07) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เล่นอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.90) รองลงมา คือ ดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.99) และสะสมสิ่งของ ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 1.15) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทดนตรีและการร้องเพลงของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภท ดนตรีและการร้องเพลง	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ดนตรีไทย	328	93.70	22	6.30	3.98	1.08	มาก
2. ดนตรีสากล	339	96.90	11	3.10	3.93	1.11	มาก
3. ดนตรีพื้นเมือง	126	64.30	224	35.70	2.85	1.13	ปานกลาง
4. ร้องเพลง	302	86.30	48	13.70	3.69	1.13	มาก
5. เล่นดนตรี	328	93.70	22	6.30	3.98	1.08	มาก
รวม (f = 1,750)	1,423	86.98	327	13.02	3.69	1.11	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 86.98 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า ดนตรีสากล มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 96.90 รองลงมา คือ ดนตรีไทยและเล่นดนตรี จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70 และร้องเพลง จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 1.11) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ดนตรีไทย และเล่นดนตรี ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 1.08) รองลงมา คือ ดนตรีสากล ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 1.11) และร้องเพลง ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 1.13) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภท กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. นาฏศิลป์ไทย	110	31.40	240	68.60	2.64	1.19	ปานกลาง
2. นาฏศิลป์	191	55.00	159	45.00	3.24	1.26	มาก
3. เต้นรำนานาชาติ	75	21.40	275	78.60	2.69	1.13	ปานกลาง
4. นาฏศิลป์ไทย	145	41.40	205	58.60	2.83	1.18	ปานกลาง
5. แอโรบิค	145	41.40	205	58.60	2.67	1.16	ปานกลาง
รวม (f = 1,750)	666	38.12	1,084	61.88	2.81	1.18	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 38.12 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า นาฏศิลป์ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ การเล่นพื้นบ้านและแอโรบิค จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และนาฏศิลป์ไทย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$, S.D.= 0.96) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นาฏศิลป์ ($\bar{X} = 3.24$, S.D.= 1.26) รองลงมา คือ นาฏศิลป์ไทย ($\bar{X} = 2.83$, S.D.= 1.18) และเต้นรำนานาชาติ ($\bar{X} = 2.69$, S.D.= 1.13) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดงของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. การแสดงละคร	170	48.60	180	51.40	2.88	1.22	ปานกลาง
2. การแสดงคอนเสิร์ต	197	56.30	153	43.70	3.65	1.30	มาก
3. การแสดงบทบาทสมมติ	175	50.00	175	50.00	3.09	1.15	ปานกลาง
4. เล่นิทานประกอบการแสดง	218	62.30	132	37.70	3.03	1.19	ปานกลาง
รวม (f = 1,400)	760	54.30	640	45.70	3.16	1.22	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 54.30 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า เล่นิทานประกอบการแสดง มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมา คือ การแสดงคอนเสิร์ต จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 และการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 1.22) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การแสดงคอนเสิร์ต ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 1.30) รองลงมา คือ การแสดงบทบาทสมมติ ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 1.15) และเล่นิทานประกอบการแสดง ($\bar{X} = 3.03$, S.D.= 1.19) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. อ่านหนังสือ	334	95.40	16	4.60	3.68	1.03	มาก
2. เขียนบทความ เรียงความ แต่งคำ ประพันธ์ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน	311	88.90	39	11.10	3.18	1.04	ปานกลาง
3. ได้วาที	151	43.10	199	56.90	2.98	1.12	ปานกลาง
4. ประชันกลอนสด	178	50.90	172	49.10	2.91	1.11	ปานกลาง
5. เล่านิทาน	228	65.10	122	34.90	3.12	1.16	ปานกลาง
6. บันทึกประจำวัน หรือบันทึกการอ่าน	312	88.90	38	11.10	3.25	1.14	ปานกลาง
7. เขียนจดหมาย	274	78.30	76	21.70	3.19	1.17	ปานกลาง
รวม (f = 2,450)	1,788	72.94	662	27.06	3.19	1.11	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 72.94 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า อ่านหนังสือ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 รองลงมา คือ บันทึกประจำวัน หรือบันทึกการอ่าน จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 และเขียนบทความ เรียงความ แต่งคำประพันธ์ โคลง ฉันท์กาพย์ กลอน จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 0.87) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ อ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.68$, S.D.= 1.03) รองลงมา คือ เขียนจดหมาย ($\bar{X} = 3.19$, S.D.= 1.17) และเขียนบทความ เรียงความ แต่งคำประพันธ์ โคลง ฉันท์กาพย์ กลอน ($\bar{X} = 3.18$, S.D.= 1.04) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการกิจกรรมนันทนาการพิเศษของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
 ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. วันสำคัญทางศาสนา	342	97.70	8	2.30	4.16	0.92	มาก
2. วันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์	341	97.40	9	2.60	4.18	0.90	มาก
3. งานประเพณีไทย	335	95.70	15	4.30	4.22	0.90	มาก
4. วันสำคัญของสถาบัน	343	98.00	7	2.00	4.24	0.89	มาก
5. วันสำคัญทางราชการกำหนด	341	97.40	9	2.60	4.19	0.94	มาก
รวม (f = 1,750)	1,702	97.24	48	2.76	4.20	0.91	มาก

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 97.24 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า วันสำคัญของสถาบัน มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมา คือ วันสำคัญทางศาสนา จำนวน 342 คน คิดเป็นร้อยละ 97.70 และวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์และวันสำคัญทางราชการกำหนด จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 97.40 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.91) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วันสำคัญของสถาบัน ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.89) รองลงมา คือ งานประเพณีไทย ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= 0.90) และวันสำคัญทางราชการกำหนด ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.94) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
 ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน	341	97.40	9	2.60	3.99	0.99	มาก
2. บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน	337	96.30	13	3.70	3.87	1.03	มาก
3. บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ							
รวมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน	334	95.40	16	4.60	3.92	1.03	มาก
รวม (f = 1,050)	1,012	96.37	38	3.63	3.93	1.02	มาก

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 96.38 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 รองลงมา คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 97.40 และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 1.02) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.99) รองลงมา คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 1.03) และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 1.03) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการกิจกรรมนันทนาการนอกเมืองของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ทักษะศึกษาภายในประเทศ	328	93.70	22	6.30	4.15	1.07	มาก
2. ทักษะศึกษาต่างประเทศ	333	95.10	17	4.90	4.00	1.07	มาก
3. กิจกรรมค่ายต่างๆ	343	98.00	7	2.00	3.87	1.21	มาก
รวม (f = 1,050)	1,004	95.60	46	4.40	4.01	1.12	มาก

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม
นันทนาการนอกเมือง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 95.60 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรม
ค่ายต่างๆ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมา คือ
ทักษะศึกษาต่างประเทศ จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 95.10 และทักษะศึกษาภายในประเทศ
จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.94) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะศึกษาภายในประเทศ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 1.07) รองลงมา คือ
ทักษะศึกษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 1.07) และกิจกรรมค่ายต่างๆ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.21)
ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
 นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
 (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,528	77.55	1,022	22.45	3.25	1.13	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	834	80.30	207	19.70	3.46	1.09	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	1,914	77.99	536	22.01	3.71	1.07	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,423	86.98	327	13.02	3.59	1.12	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	666	38.12	1,084	61.88	2.81	1.18	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	760	54.30	640	45.70	3.16	1.22	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,788	72.94	662	27.06	3.19	1.11	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,702	97.24	48	2.76	4.20	0.91	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,012	96.37	38	3.63	3.93	1.02	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,004	95.60	46	4.40	4.01	1.12	มาก
รวม (f = 19,240)	14,631	77.74	4,609	22.26	3.53	1.10	มาก

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
 มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
 โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.74 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
 มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,702 คน คิดเป็นร้อยละ 97.24 รองลงมา คือ กิจกรรม
 นันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,012 คน คิดเป็นร้อยละ 96.37 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
 จำนวน 1,004 คน คิดเป็นร้อยละ 95.60 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.10) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
 คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.91) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
 ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 1.12) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 1.02) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
บ้านที่ 1 (N = 80)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,517	77.30	1,033	22.70	3.35	0.60	ปาน กลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	835	79.57	215	20.43	3.44	0.90	ปาน กลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,904	77.70	546	22.30	3.70	0.68	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,405	80.28	345	19.72	3.64	0.84	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภท กิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ	652	37.28	1,098	62.72	2.92	0.93	ปาน กลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภท การละคร การแสดง	853	60.95	547	39.05	3.33	0.95	ปาน กลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,772	72.33	678	27.67	3.35	0.72	ปาน กลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,698	97.00	53	3.00	4.26	0.81	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,028	97.93	22	2.07	3.87	0.85	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,020	97.10	30	2.90	4.15	0.84	มาก
รวม	15,242	79.22	3,998	20.78	3.60	0.81	มาก

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 79.11 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,028 คน คิดเป็นร้อยละ 97.93 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,020 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 และกิจกรรมนันทนาการ
พิเศษ จำนวน 1,698 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.81) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.81) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.84) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.85) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
บ้านที่ 2 (N = 80)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,485	76.60	1,065	23.40	3.22	0.78	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	862	82.10	188	17.90	3.42	0.95	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,952	79.67	498	20.33	3.76	0.77	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,457	83.26	293	16.74	3.59	0.91	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	701	40.04	1,049	59.96	2.93	0.99	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	740	52.83	660	47.17	3.18	0.97	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,899	77.51	551	22.49	3.19	0.93	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,668	95.32	82	4.68	4.09	1.04	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,028	97.93	22	2.07	3.91	1.04	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,002	95.43	48	4.57	3.91	1.04	มาก
รวม	14,611	75.94	4,629	24.06	3.52	0.94	มาก

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.94 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,028 คน คิดเป็นร้อยละ 97.93 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,002 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32 และกิจกรรมนันทนาการ
พิเศษ จำนวน 1,668 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.94) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.= 1.04) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 1.04) และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.77) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
บ้านที่ 3 (N = 110)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,620	79.55	930	20.45	3.33	0.67	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	805	76.67	245	23.33	3.57	0.93	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,840	75.09	610	24.91	3.82	0.66	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,401	80.04	349	19.96	3.69	0.84	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	514	29.36	1,236	70.64	2.87	0.92	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	678	48.42	722	51.58	3.31	0.99	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,805	73.66	645	26.34	3.31	0.81	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,733	99.02	17	0.98	4.31	0.59	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,007	95.87	43	4.13	4.06	0.78	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,011	96.27	39	3.73	4.13	0.81	มาก
รวม	14,503	75.38	4,737	24.62	3.64	0.80	มาก

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.38 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,733 คน คิดเป็นร้อยละ 99.02 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,011 คน คิดเป็นร้อยละ 96.27 และกิจกรรม
นันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,007 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.80) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.59) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.81) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.78) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
บ้านที่ 4 (N = 80)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,527	77.52	1,023	22.48	3.14	0.62	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	875	83.37	175	16.63	3.44	0.91	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,952	79.67	498	20.33	3.56	0.79	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,401	80.04	349	19.96	3.46	0.88	ปานกลาง
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	661	37.78	1,089	62.22	2.54	0.93	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	779	55.65	621	44.35	2.91	1.06	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,654	67.51	796	32.49	2.99	0.93	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,720	98.28	30	1.72	4.19	0.77	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,011	96.30	39	3.70	3.92	0.88	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	998	95.00	53	5.00	3.89	1.04	มาก
รวม	14,782	76.83	4,458	23.17	3.40	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 76.83 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,720 คน คิดเป็นร้อยละ 98.28 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,011 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และกิจกรรมนันทนาการ
นอกเมือง จำนวน 998 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.77) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.88) และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.89$, S.D.= 1.04) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 80)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,595	79.00	956	21.00	3.43	0.61	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	897	85.43	153	14.57	3.92	0.75	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	2,087	85.19	363	14.81	4.03	0.65	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,505	86.00	245	14.00	3.77	0.91	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	652	37.28	1,098	62.72	3.02	1.01	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	945	67.53	455	32.47	3.49	1.05	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,781	72.71	669	27.29	3.61	0.82	มาก
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,729	98.78	21	1.22	4.35	0.82	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,020	97.10	30	2.90	4.15	0.79	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,007	95.87	43	4.13	4.24	0.94	มาก
รวม	15,484	80.48	3,756	19.52	3.80	0.84	มาก

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 80.48 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,729 คน คิดเป็นร้อยละ 98.78 รองลงมา คือ กิจกรรม
นันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,020 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
จำนวน 1,007 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.82) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.94) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
ของนักเรียนชั้นมัธยมต้นโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 150)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,369	74.05	1,181	25.95	3.14	0.66	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	826	78.67	224	21.33	3.27	0.89	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,887	77.04	563	22.96	3.60	0.68	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,421	81.18	329	18.82	3.41	0.81	ปานกลาง
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	723	41.32	1,027	58.68	2.74	0.91	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	794	56.72	606	43.28	3.08	0.94	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,588	64.82	862	35.18	3.05	0.77	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,701	97.18	49	2.82	4.14	0.80	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	996	94.87	54	5.13	3.76	1.02	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	999	95.10	51	4.90	4.03	0.89	มาก
รวม	14,597	75.87	4,643	24.13	3.42	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.87 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,701 คน คิดเป็นร้อยละ 97.18 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 999 คน คิดเป็นร้อยละ 95.10 และกิจกรรมนันทนาการ
อาสาสมัคร จำนวน 996 คน คิดเป็นร้อยละ 94.87 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D.= 0.84) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.89) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 1.02) ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (N = 120)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,670	80.67	880	19.33	3.27	0.74	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	828	78.90	222	21.10	3.38	0.97	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,824	74.43	626	25.57	3.62	0.79	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,368	78.16	382	21.84	3.67	0.88	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	604	34.50	1,146	65.50	2.77	0.97	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	592	42.30	808	57.70	3.04	1.03	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,733	70.73	717	29.27	3.07	0.93	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,686	96.34	64	3.66	4.17	0.85	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,027	97.77	23	2.23	3.98	0.82	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,009	96.10	41	3.90	3.83	0.98	มาก
รวม	14,426	74.98	4,814	25.02	3.48	0.90	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 74.98 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,027 คน คิดเป็นร้อยละ 97.77 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 96.34 คน คิดเป็นร้อยละ 96.34 และกิจกรรมนันทนาการ
นอกเมือง จำนวน 1,009 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.90) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.85) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.82) และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.98) ตามลำดับ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการและความต้องการกิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 3.00 - 4.00 (N = 128)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,429	75.36	1,121	24.64	3.30	0.70	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	817	77.83	233	22.17	3.50	0.95	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,941	79.21	509	20.79	3.70	0.73	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,452	82.98	298	17.02	3.60	0.89	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	651	37.21	1,099	62.79	2.80	0.96	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	521	37.21	879	62.79	3.10	1.04	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,812	73.97	638	26.03	3.20	0.89	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,709	97.66	41	2.34	4.20	0.80	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,017	96.90	33	3.10	3.90	0.90	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	996	94.83	54	5.17	3.90	0.97	มาก
รวม	14,484	75.28	4,756	24.72	3.52	0.88	มาก

จากตาราง 21 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.28 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,709 คน คิดเป็นร้อยละ 97.66 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,017 คน คิดเป็นร้อยละ 96.90
และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 996 คน คิดเป็นร้อยละ 94.83 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.97) และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.73) ตามลำดับ

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่และความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 2.00 - 2.99 (N = 185)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,657	80.37	893	19.63	3.30	0.70	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	864	82.33	186	17.67	3.50	0.95	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	2,034	83.00	417	17.00	3.70	0.73	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,408	80.46	342	19.54	3.60	0.89	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ	692	39.56	1,058	60.44	2.80	0.96	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	554	39.56	846	60.44	3.10	1.04	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,792	73.13	658	26.87	3.20	0.89	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,700	97.16	50	2.84	4.20	0.80	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	1,012	96.37	38	3.63	3.90	0.97	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,005	95.67	45	4.33	3.90	0.97	มาก
รวม	14,709	76.45	4,531	23.55	3.52	0.88	มาก

จากตาราง 22 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 76.45 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,700 คน คิดเป็นร้อยละ 97.16 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,012 คน คิดเป็นร้อยละ 96.37 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,005 คน คิดเป็นร้อยละ 95.67 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D.= 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.97) และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.73) ตามลำดับ

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่และความถี่กิจกรรม
นันทนาการรวมทุกประเภทของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง 1.00 - 1.99 (N = 137)

กิจกรรมนันทนาการ	สภาพ				ความต้องการ		ระดับ
	มี		ไม่มี		$\bar{X}$	S.D.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	3,274	71.95	1,276	28.05	3.18	0.8	ปานกลาง
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	823	78.40	227	21.60	3.23	0.92	ปานกลาง
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงาน อดิเรก	1,911	78.01	539	21.99	3.67	0.74	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	1,388	79.30	362	20.70	3.43	0.96	ปานกลาง
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	586	33.48	1,164	66.52	2.72	1.07	ปานกลาง
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	729	52.05	671	47.95	3.29	0.91	ปานกลาง
7. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	1,665	67.96	785	32.04	3.08	0.89	ปานกลาง
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	1,684	96.22	66	3.78	4.04	1.00	มาก
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	880	83.80	170	16.20	3.75	1.00	มาก
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	1,031	98.20	19	1.80	4.03	0.86	มาก
รวม	14,228	73.95	5,012	26.05	3.44	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 23 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
มีสภาพและความถี่กิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท ดังนี้

1. สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 73.95 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,031 คน คิดเป็นร้อยละ 98.20 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 1,684 คน คิดเป็นร้อยละ 96.22
และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 880 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80 ตามลำดับ

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 1.00) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.86) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 1.00) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย
ของสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามบ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามบ้าน (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	ระหว่างกลุ่ม	3.6419	4	0.91	1.967	0.099
	ภายในกลุ่ม	159.71	345	0.463		
	รวม	163.35	349			
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.5821	4	0.646	0.754	0.556
	ภายในกลุ่ม	295.33	345	0.856		
	รวม	297.91	349			
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	ระหว่างกลุ่ม	2.4163	4	0.604	1.127	0.344
	ภายในกลุ่ม	184.96	345	0.536		
	รวม	187.38	349			
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	ระหว่างกลุ่ม	3.2311	4	0.808	1.079	0.367
	ภายในกลุ่ม	258.21	345	0.748		
	รวม	261.44	349			
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	ระหว่างกลุ่ม	8.9	4	2.225	2.458	0.145
	ภายในกลุ่ม	312.31	345	0.905		
	รวม	321.21	349			
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	ระหว่างกลุ่ม	12.609	4	3.152	3.166	0.114
	ภายในกลุ่ม	343.48	345	0.996		
	รวม	356.09	349			
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	ระหว่างกลุ่ม	8.6657	4	2.166	2.94	0.121
	ภายในกลุ่ม	254.21	345	0.737		
	รวม	262.87	349			
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	3.6118	4	0.903	1.336	0.256
	ภายในกลุ่ม	233.23	345	0.676		
	รวม	236.84	349			
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	2.7131	4	0.678	0.807	0.521
	ภายในกลุ่ม	289.96	345	0.84		
	รวม	292.67	349			
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	ระหว่างกลุ่ม	7.0465	4	1.762	2.009	0.093
	ภายในกลุ่ม	302.59	345	0.877		
	รวม	309.64	349			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.8132	4	0.953	2.316	0.057
	ภายในกลุ่ม	142	345	0.412		
	รวม	145.81	349			

จากตาราง 24 พบว่า กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่ออยู่บ้านต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับการศึกษา
(N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	ระหว่างกลุ่ม	4.7429	2	2.371	5.188*	.006
	ภายในกลุ่ม	158.61	347	0.457		
	รวม	163.35	349			
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	23.981	2	11.99	15.190*	.007
	ภายในกลุ่ม	273.93	347	0.789		
	รวม	297.91	349			
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	ระหว่างกลุ่ม	12.938	2	6.469	12.870*	.006
	ภายในกลุ่ม	174.44	347	0.503		
	รวม	187.38	349			
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	ระหว่างกลุ่ม	7.4266	2	3.713	5.073*	.007
	ภายในกลุ่ม	254.02	347	0.732		
	รวม	261.44	349			
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม เข้าจังหวะ การเต้นรำ	ระหว่างกลุ่ม	3.9722	2	1.986	2.172	.115
	ภายในกลุ่ม	317.24	347	0.914		
	รวม	321.21	349			
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	ระหว่างกลุ่ม	11.392	2	5.696	5.734*	.004
	ภายในกลุ่ม	344.7	347	0.993		
	รวม	356.09	349			
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	ระหว่างกลุ่ม	18.355	2	9.177	13.020*	.006
	ภายในกลุ่ม	244.52	347	0.705		
	รวม	262.87	349			
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	2.4528	2	1.226	1.816	.164
	ภายในกลุ่ม	234.39	347	0.675		
	รวม	236.84	349			
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	9.5691	2	4.785	5.864*	.003
	ภายในกลุ่ม	283.1	347	0.816		
	รวม	292.67	349			
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	ระหว่างกลุ่ม	7.8182	2	3.909	4.494*	.012
	ภายในกลุ่ม	301.82	347	0.87		
	รวม	309.64	349			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8.1209	2	4.06	10.23*	.005
	ภายในกลุ่ม	137.69	347	0.397		
	รวม	145.81	349			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในกิจกรรมแต่ละประเภท พบว่าส่วนใหญ่ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ กับกิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	ประถมปลาย	-	.29805*	.16520
	มัธยมต้น		-	-.13258
	มัธยมปลาย			-
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.65969*	.53814*
	มัธยมต้น		-	-.12155
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.46888*	.43194*
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรี และการร้องเพลง	มัธยมต้น			-
	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทละคร การแสดง	ประถมปลาย	-	.34314*	.09675
	มัธยมต้น		-	-.24640
	มัธยมปลาย			-
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.40847*	.44405*
	มัธยมต้น		-	.03564
7. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.55259*	.52422*
8. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	มัธยมต้น			-
	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
รวม	ประถมปลาย	-	.41260*	.17927
	มัธยมต้น		-	-.2333
	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.20468	.39837*
	มัธยมต้น		-	.19369
	มัธยมปลาย			-
	ระดับการศึกษา	ประถมปลาย	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
	ประถมปลาย	-	.38222*	.31825*
	มัธยมต้น		-	-.06397
	มัธยมปลาย			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 พบว่า นักเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่กำลังศึกษาในระดับประถมปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมแตกต่างกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาในกิจกรรมแต่ละประเภท มีรายละเอียดดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  2. กิจกรรมนันทนาการประเภท ศิลปะ และ หัตถกรรม พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  3. กิจกรรมนันทนาการประเภท งานอดิเรก พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  4. กิจกรรมนันทนาการประเภท ดนตรี และการร้องเพลง พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  5. กิจกรรมนันทนาการประเภท การละคร การแสดง พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  6. กิจกรรมนันทนาการประเภท วรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  7. กิจกรรมนันทนาการประเภท อาสาสมัคร พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
  8. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- โดยรวม พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม	ระหว่างกลุ่ม	0.8507	2	0.425	0.908	0.404
	ภายในกลุ่ม	162.50	347	0.468		
	รวม	163.35	349			
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.0258	2	1.013	1.188	0.306
	ภายในกลุ่ม	295.88	347	0.853		
	รวม	297.91	349			
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก	ระหว่างกลุ่ม	0.6669	2	0.333	0.62	0.539
	ภายในกลุ่ม	186.71	347	0.538		
	รวม	187.38	349			
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง	ระหว่างกลุ่ม	1.8247	2	0.912	1.219	0.297
	ภายในกลุ่ม	259.62	347	0.748		
	รวม	261.44	349			
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ	ระหว่างกลุ่ม	0.3738	2	0.187	0.202	0.817
	ภายในกลุ่ม	320.84	347	0.925		
	รวม	321.21	349			
6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง	ระหว่างกลุ่ม	2.0192	2	1.01	0.989	0.373
	ภายในกลุ่ม	354.07	347	1.02		
	รวม	356.09	349			
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน	ระหว่างกลุ่ม	1.1324	2	0.566	0.751	0.473
	ภายในกลุ่ม	261.74	347	0.754		
	รวม	262.87	349			
8. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	1.4727	2	0.736	1.086	0.339
	ภายในกลุ่ม	235.37	347	0.678		
	รวม	236.84	349			
9. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	1.4725	2	0.736	0.877	0.417
	ภายในกลุ่ม	291.2	347	0.839		
	รวม	292.67	349			
10. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	ระหว่างกลุ่ม	7.532	2	3.766	4.326*	0.014
	ภายในกลุ่ม	302.11	347	0.871		
	รวม	309.64	349			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.5497	2	0.275	0.657	0.519
	ภายในกลุ่ม	145.26	347	0.419		
	รวม	145.81	349			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 พบว่า นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการนอกเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง จากนั้นทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังตารางถัดไป

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (N = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	เกรดเฉลี่ย	3.00 - 4.00	2.00 - 2.99	1.00 - 1.99
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง	3.00 - 4.00	-	.31523*	.16568
	2.00 - 2.99		-	-.14955
	1.00 - 1.99			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า นักเรียนภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่ระดับ 3.00 - 4.00 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการนอกเมืองแตกต่างกับนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับ 2.00 - 2.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ประมวลความต้องการกิจกรรมอื่นๆ และข้อเสนอแนะของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

พบว่ามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านเกมกีฬา คือ ว่ายน้ำ ปิงปอง เทนนิส
เปตอง ตามลำดับส่วนด้านกิจกรรมนันทนาการด้านงานอดิเรก มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
คือ การสะสมสิ่งของ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ บ้าน ระดับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,652 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จากประชากร 1,652 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วเปรียบเทียบตารางของ เครซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970:608) ที่จำนวนประชากร 1,652 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวนเท่าๆ กัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บ้าน, ระดับศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน แบ่งเป็นสภาพที่เป็นจริง จะถามอยู่ 2 ระดับ เช่น มี/ ไม่มี, เหมาะสม/ ไม่เหมาะสม, ดี/ ไม่ดี เป็นต้น ส่วนระดับปัญหาแบ่งมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด และกิจกรรมอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ มาหาค่าทางสถิติซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบทั้งหมด 350 ฉบับ

1. นำข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่และหาค่า

ร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยการหาค่าร้อยละของสภาพความต้องการกิจกรรมนันทนาการ และค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยใช้สถิติการทดสอบค่า (F-test) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's Methods)

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิจัยข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน

5.1.1 หาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Means)

5.1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.2.1 ทดสอบค่าสถิติเอฟ (F-test)

5.2.2 ทดสอบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยวิธีเชฟเฟ

(Scheffe's Methods)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 350 คน อยู่บ้าน 4 บ้าน ส่วนใหญ่บ้านที่ 3 จำนวน 110 คน รองลงมาคือ บ้านที่ 1, 2, 4 มีจำนวนเท่ากันบ้านละ 80 คน คิดเป็นบ้านละร้อยละ 22.90 รองลงมาคือ คิดเป็นร้อยละ 8.57 ตามลำดับ นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน

คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 ตามลำดับ และนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.00 - 2.99 จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 ระหว่าง 3.00 - 4.00 จำนวน 128 คน และระหว่าง 1.00 - 1.99 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 ตามลำดับ

2. การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยนำเสนอไว้แบบความเรียง

3. สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า

3.1 กิจกรรมนันทนาการประเภทพลศึกษา กีฬา และเกม

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.55 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า รักบี้ฟุตบอล มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 99.70 รองลงมา คือ ฟุตบอล จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 98.60 และวอลเลย์บอล จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 95.70 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.13) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ รักบี้ฟุตบอล ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ ฟุตบอล ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.83) และกรีฑา ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ

3.2 กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะ และหัตถกรรม โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 80.30 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า วาดภาพ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 รองลงมา คือ ประติมากรรมของ จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 และงานปั้น จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 61.70 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะและหัตถกรรม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.09) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วาดภาพ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.09) รองลงมา คือ ประติมากรรมของ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.05) และงานปั้น ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 1.16) ตามลำดับ

3.3 กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.99 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า เล่นอินเทอร์เน็ต

มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 รองลงมา คือ ดนตรี จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 และดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์ จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.07) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เล่นอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.90) รองลงมา คือ ดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.99) และสะสมสิ่งของ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.15) ตามลำดับ

3.4 กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 86.98 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า ดนตรีสากล มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 96.90 รองลงมา คือ ดนตรีไทยและเล่นดนตรี จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70 และร้องเพลง จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.11) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ดนตรีไทยและเล่นดนตรี ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 1.08) รองลงมา คือ ดนตรีสากล ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 1.11) และร้องเพลง ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ

3.5 กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 38.12 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า นาฏศิลป์ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ การละเล่นพื้นบ้านและแอโรบิค จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 และนาฏศิลป์ไทย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$, S.D. = 0.96) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นาฏศิลป์ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.26) รองลงมา คือ นาฏศิลป์ไทย ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.18) และเต้นรำนานาชาติ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 1.13) ตามลำดับ

3.6 กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 54.30 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า เล่านิทานประกอบ การแสดง มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมา

คือ การแสดงคอนเสิร์ต จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 และการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทละคร การแสดง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.22) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การแสดงคอนเสิร์ต ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.30) รองลงมาคือ การแสดงบทบาทสมมติ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.15) และเล่นกีฬาประกอบการเล่น ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.19) ตามลำดับ

3.7 กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 72.94 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า อ่านหนังสือ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 รองลงมา คือ บันทึกประจำวันหรือบันทึกการอ่าน จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 และเขียนบทความ เรียงความ แต่งคำประพันธ์ โคลง ฉันท์กาพย์ กลอน จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ อ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.03) รองลงมา คือ เขียนจดหมาย ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.17) และเขียนบทความ เรียงความ แต่งคำประพันธ์ โคลง ฉันท์กาพย์ กลอน ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.04) ตามลำดับ

3.8 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม นันทนาการพิเศษ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 97.24 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า วันสำคัญของสถาบัน มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมา คือ วันสำคัญทางศาสนา จำนวน 342 คน คิดเป็นร้อยละ 97.70 และวันสำคัญทางสถาบัน พระมหากษัตริย์และวันสำคัญทางราชการกำหนด จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 97.40 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.91) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วันสำคัญของสถาบัน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.89) รองลงมา คือ งานประเพณีไทย ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.90) และวันสำคัญทางราชการกำหนด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.94) ตามลำดับ

3.9 กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรม นันทนาการอาสาสมัคร โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 96.38 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า

บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 รองลงมา คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน จำนวน 341 คน คิดเป็นร้อยละ 97.40 และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 95.40 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 1.02) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.99) รองลงมา คือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 1.03) และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.03) ตามลำดับ

3.10 กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 95.60 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมค่ายต่างๆ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 98.00 รองลงมา คือ ทัศนศึกษาต่างประเทศ จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 95.10 และทัศนศึกษาภายในประเทศ จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.94) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทัศนศึกษาภายในประเทศ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 1.07) รองลงมา คือ ทัศนศึกษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 1.07) และกิจกรรมค่ายต่างๆ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 1.21) ตามลำดับ

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 77.74 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,702 คน คิดเป็นร้อยละ 97.24 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,012 คน คิดเป็นร้อยละ 96.37 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,004 คน คิดเป็นร้อยละ 95.60 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.10) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.91) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 1.12) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

4. สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่า

4.1 บ้าน

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 1 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวม
คิดเป็นร้อยละ 79.11 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,028 คน คิดเป็นร้อยละ 97.93 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,020 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10
และกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 1,698 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.81) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.84) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 2 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวม
คิดเป็นร้อยละ 75.94 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,028 คน คิดเป็นร้อยละ 97.93 รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,002 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32
และกิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 1,668 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.94) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 1.04) รองลงมา คือ
กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 1.04)
และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 3 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.38 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,733 คน คิดเป็นร้อยละ 99.02 รองลงมา คือ

กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,011 คน คิดเป็นร้อยละ 96.27

และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,007 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.80) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.3$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.81) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 4 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 76.83 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,720 คน คิดเป็นร้อยละ 98.28 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,011 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 998 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.77) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.88) และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 1.04) ตามลำดับ

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่ออยู่บ้านต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

4.2 ระดับการศึกษา

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นประถมตอนปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.
ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 80.48 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,729 คน คิดเป็นร้อยละ 98.78 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,020 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,007 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ

กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.94) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.87 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,701 คน คิดเป็นร้อยละ 97.18 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 999 คน คิดเป็นร้อยละ 95.10

และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 996 คน คิดเป็นร้อยละ 94.87 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.89) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 74.98 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,027 คน คิดเป็นร้อยละ 97.77 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 96.34 คน คิดเป็นร้อยละ 96.34

และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,009 คน คิดเป็นร้อยละ 96.10 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.90) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.85) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.82) และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ระดับการศึกษาต่างกันต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทพลศึกษา กีฬา และเกม ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. กิจกรรมนันทนาการประเภทการละคร การแสดง ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน ประถมตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนปลาย ประถมตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ประถมตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ประถมตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. โดยรวมประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 4.00 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 75.28 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,709 คน คิดเป็นร้อยละ 97.66 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,017 คน คิดเป็นร้อยละ 96.90 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 996 คน คิดเป็นร้อยละ 94.83 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.97) และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 76.45 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมพบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,700 คน คิดเป็นร้อยละ 97.16 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 1,012 คน คิดเป็นร้อยละ 96.37 และกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง จำนวน 1,005 คน คิดเป็นร้อยละ 95.67 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัครและกิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.97) และกิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 1.00 - 1.99 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพกิจกรรมนันทนาการ มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 73.95 เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด จำนวน 1,031 คน คิดเป็นร้อยละ 98.20 รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ จำนวน 1,684 คน คิดเป็นร้อยละ 96.22 และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร จำนวน 880 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80 ตามลำดับ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4$, S.D. = 0.92) และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 1.00) รองลงมา คือ กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.86) และกิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.00) ตามลำดับ

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการนอกเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง
นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 4.00 และ 2.00 - 2.99 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.
ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บ้าน

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 1 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
แต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 2 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
แต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 3 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
แต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนบ้าน 4 โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท
เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา
แต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่ออยู่บ้านต่างกัน
มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมที่คนอยู่บ้าน
ต่างกันเหมือนกัน จึงทำให้สภาพและความต้องการของของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไม่แตกต่างกัน

2. ระดับการศึกษา

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.

ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน ภ.ป.ร.

ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน ภ.ป.ร.

ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลโดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจอห์นสัน และเนล (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526 : 116 ; อ้างอิงจาก Johnson & Neale) พบว่า นักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมสังคมจะเป็นสมาชิกของกลุ่มมีความชอบ และเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมสังคมนั้นๆ และจะมีเจตคติไม่ดีต่อบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับการทำกิจกรรมสังคมนั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีประกาย ทัดตานนท์ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันสารเสพติดระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติในการป้องกันสารเสพติดไม่แตกต่างกัน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 4.00 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 2.00 - 2.99 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

กิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 1.00 - 1.99 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาพกิจกรรมนันทนาการมีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง มีสภาพการดำเนินกิจกรรมมาก ความต้องการกิจกรรมนันทนาการรวมทุกประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

นักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการนอกเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย 3.00 - 4.00 และ 2.00 - 2.99 มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนหนังสือเก่งกว่าอาจต้องการเวลาที่ใช้ในการเรียนมากกว่าที่จะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทนอกเมือง ซึ่งอาจถือได้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นเรื่องไร้สาระ และเอาเวลาไปเรียนพิเศษหรืออ่านหนังสือเรียนมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับปรุง พัฒนา เพิ่มเติมกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการระหว่างนักเรียนที่อยู่โรงเรียนประจำ และนักเรียนโรงเรียนทั่วไป
2. ควรมีการศึกษาความฉลาดทางด้านอารมณ์ (EQ) ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนประจำ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา พันธ์อำพล. (2529). ความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา
ในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นไทยมุสลิม.
ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). มนุษยสัมพันธ์ = Human Relations. กรุงเทพฯ : รวมสาสน์.
- กวิน คเชนทร์เดชา. (2530). ความต้องการบริหารเกี่ยวกับการออกกำลังกายประชาชน
หมู่บ้าน เป้าหมายจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณิต เขียววิชัย. (2529). หลักการนันทนาการ. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปกรทัพแก้ว.
- _____. (2531). การจัดกิจกรรมนันทนาการชุมชนในเขตภาคตะวันตกของประเทศไทย.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- _____. (2532). หลักนันทนาการ. ค.บ.,ค.ม.: มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตพระราชวัง
สนามจันทร์.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2533). การแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. เอกสารคำสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิราวัจน์ จันทสิทธิ์. (2540). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการออกกำลังกาย
และกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ. ปริญญาโท
กศ.ม. (พลศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แจก ธนะศิริ. (2529). สมรรถนะคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สายน้ำ.
- ชูชีพ ยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย, "ในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ และคนอื่นๆ. (2523). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: เทพนิมิตรการพิมพ์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- ประเวศ วะสี. (2529). ทิศทางอนาคตไทยเพื่อความสุขก้าวหน้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ชาวบ้าน.

- ระเบียบการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
ตามหลักสูตรปีการศึกษา 2544. นครปฐม.
- รังสฤษฎ์ เสรีวิชัย. (2534). เอกสารหมายเลข 2/25334. งานนันทนาการ กองส่งเสริม
พลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา. อัดสำเนา.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หนังสือรุ่น ราชวิทย์ 31 โรงเรียนภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี 2542. นครปฐม.
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรุณ รัชธรรม. (2527). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ.
- อุดม บุตุตะ. (2547: 3). ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยว
และกีฬา. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ศรีประกาย ทิตตานนท์. (2539) ความรู้เจตคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันสารเสพติด
ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสหศึกษา.
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพฯ : ศรีนครินทรวิโรฒ.
- Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York:
Mcgraw-Hill Book Company.
- Chistopher, Elizabrth Ann. (1977, April). "A Survey of lifetime Sports Needs and
Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee," *Dissertation Abstracts
International*. 37(10):6341-A.
- Holbrook, James Edward. (1993, February). "Current Problem and in Facility
Planning for Health, Physical Education. Reaction and Athletics at Colleges
And Universities," *Dissertation Abstracts International*. 37(10):2735-A.
- Kraus, R. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. Glenview, 12:
Scott, Foreman and Company.
- Krejcie, Robert V. & Daryle W. Morgan (1970) "Determining Sample Size For
Research Activities," *Jouranal of Education and Psychological Measurement*.
- Maslow, Abraham Harold (1970). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York:
Harper and Row.

โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2549). *โครงการ Gifted English Student*.
(ออนไลน์). แหล่งที่มา:[http://www.kcweb.kc.ac.th/Index.php?option=com_content & task=category & sectionid=1 & id=1 & Itemid=2](http://www.kcweb.kc.ac.th/Index.php?option=com_content&task=category&sectionid=1&id=1&Itemid=2). วันที่สืบค้น
13 กันยายน 2548.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของนักเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลแสดงสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายพุทธานุภ จิระชนาภัทร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ตามความเป็นจริง

1. บ้าน

บ้าน 1

บ้าน 2

บ้าน 3

บ้าน 4

2. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษาตอนปลาย

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.00-4.00

2.00-2.99

1.00-1.99

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย

ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

คำถามส่วนนี้เป็นการถามในเรื่องสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน

สภาพ หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่จริงหรือพบอยู่เป็นประจำว่ามีมากน้อยเพียงใด

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ว่ามากน้อยเพียงใด

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)		ระดับความต้องการ					
	มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
กิจกรรมนันทนาการประเภท กีฬา และเกม								
1	รักบี้ฟุตบอล							
2	ฟุตบอล							
3	วอลเลย์บอล							
4	บาสเกตบอล							
5	แบดมินตัน							
6	เทนนิส							
7	กอล์ฟ							
8	ตะกร้อ							
9	มวย							
10	กรีฑา							
11	หมากรุก , หมาฮอส							
12	หมากล้อม							
13	crossword							

กิจกรรมอื่นๆ

.....

.....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)	ระดับความต้องการ						
		มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม								
1	ประดิษฐ์สิ่งของ							
2	วาดภาพ							
3	งานปั้น							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)	ระดับความต้องการ						
		มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมนันทนาการประเภทงานอดิเรก								
1	สะสมสิ่งของ							
2	ดูโทรทัศน์ - ภาพยนตร์							
3	ดนตรี							
4	เลี้ยงสัตว์							
5	ปลูกต้นไม้							
6	ประกอบอาหาร							
7	เล่นอินเทอร์เน็ต							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)	ระดับความต้องการ						
		มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง								
1	ดนตรีไทย							
2	ดนตรีสากล							
3	ดนตรีพื้นเมือง							
4	ร้องเพลง							
5	เล่นดนตรี							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)	ระดับความต้องการ						
		มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมเข้าจังหวะ การเต้นรำ								
1	นาฏศิลป์ไทย เช่น รำไทย รำวง มาตรฐาน							
2	นาฏศิลป์สากล เช่น ลีลาศ แจ๊สแดนซ์ ฮิพฮอป เบรกแดนซ์ บีบอย							
3	เต้นรำนานาชาติ เช่น การเต้นรำ ประจำชาตินั้น ๆ							
4	การละเล่นพื้นบ้าน							
5	แอโรบิค							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)		ระดับความต้องการ					
	มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
กิจกรรมหันหน้าการประเภท การละคร การแสดง								
1	การแสดงละคร เช่น โชน ลิเก หุ่นกระบอก ลำตัด							
2	การแสดงคอนเสิร์ต							
3	การแสดงบทบาทสมมติ เช่น ละครเวที							
4	เล่นนิทานประกอบการแสดง							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)		ระดับความต้องการ					
	มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
กิจกรรมหันหน้าการประเภทวรรณกรรม การพูด การอ่าน การเขียน								
1	อ่านหนังสือ							
2	เขียนบทความ เรียงความ แต่งคำ ประพันธ์ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน							
3	โต้วาที							
4	ประชันกลอนสด							
5	เล่นนิทาน							
6	บันทึกประจำวัน หรือบันทึกการอ่าน							
7	เขียนจดหมาย							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)	ระดับความต้องการ						
		มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ								
1	วันสำคัญทางศาสนา เช่น แห่เทียนพรรษา, ตักบาตร, วันวิสาขบูชา							
2	วันสำคัญทางสถาบัน พระมหากษัตริย์ เช่น วันพ่อ วันแม่ บรรพชาสามเณร งานเทศมหาชาติ เจริญพระเกียรติ วันปิยมหาราช							
3	งานประเพณีไทย เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ ชี้นปีใหม่							
4	วันสำคัญของสถาบัน เช่น วันสถาปนา วันเกียรติยศ วันอำลาสถาบัน นิทรรศการ							
5	วันสำคัญทางราชการกำหนด เช่น วันงดสูบบุหรี่โลก วันต่อต้านยาเสพติด วันเด็ก							

กิจกรรมอื่นๆ

.....

.....

กิจกรรม		สภาพ		ระดับความต้องการ				
		(สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มี	ไม่มี							
กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร								
1	บำเพ็ญประโยชน์ต่อบ้านหรือสถาบัน เช่น ทำความสะอาด เก็บกวาดขยะ							
2	บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดวัด บริจาคสิ่งของ บริจาคโลหิต							
3	บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น ร่วมกิจกรรม To be Number One กิจกรรมเยาวชนไทยรักในหลวง							

กิจกรรมอื่นๆ

.....

.....

กิจกรรม	สภาพ (สิ่งที่ปรากฏที่เป็นอยู่จริง)		ระดับความต้องการ					
	มี	ไม่มี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
กิจกรรมนันทนาการนอกเมือง								
1	ทัศนศึกษาภายในประเทศ เช่น ประวัติศาสตร์สัญจร							
2	ทัศนศึกษาต่างประเทศ เช่น เรียนภาษาอังกฤษภาคฤดูร้อน English Camp							
3	กิจกรรมค่ายต่าง ๆ เช่น ค่ายลูกเสือ ค่าย ร.ต. ค่ายจริยธรรม ค่ายวิทยาศาสตร์							

กิจกรรมอื่นๆ

.....
 .....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถาม
 (นายพุทธรังกูร จิระชนากัทร)
 นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- ชื่อ ร.ท.ดร.ไพบูรณ์ อ่อนมั่ง ร.น.
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชื่อ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชื่อ นางสาวชุลีพร แจ่มถนอม
ตำแหน่ง หัวหน้างานฝ่ายทะเบียนวัดผล
สถานที่ทำงาน โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ชื่อ นางอรทิพย์ สุขมาก
ตำแหน่ง หัวหน้างานฝ่ายแนะแนว
สถานที่ทำงาน โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ พุทธางกูร จิระชนาภัทร
วันเดือนปีเกิด วันอาทิตย์ที่ 13 กันยายน 2524
สถานที่เกิด โรงพยาบาลหัวเจียว
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 223/210 ต.บางเพ็ญ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ 10560
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2534 ประถมศึกษา
จาก โรงเรียนประภามนตรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540 มัธยมศึกษา
จาก โรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2546 วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) วิชาเอกสันตนาการ
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการจัดการนันทนาการ
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ